

6

ČD

magazin
pro vás

Reklamní časopis národního dopravce
6 / 2023 / ROČNÍK 15 / ZDARMA

Cestování po Litoměřicku
Letní menu ČD Restaurant
Vlakem do Budapešti

HEREC

**VIKTOR
DVOŘÁK**

Jsem takový malý šotouš

Česko už znám zleva zprava. Příští směr je Bratislava.

UJEĎTE VŠEDNOSTI
VLAKEM

Z PRAHY OD 362 Kč*
Z BRNA OD 169 Kč*

Čím dřív si jízdenku koupíte,
tím levnější bude.

* Ceny platné k 30. 5. 2023

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/zahranici

České dráhy
Národní dopravnice

editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující, možná že teď čekáte, že vám popřeju hodně sluníčka pro jarní a letní cestování vlakem po naší krásné vlasti. Nevím, jak vám, ale mně horké nebo rovnou tropické počasí pro túry a delší pěší putování příliš nevyhovuje. K tomu se spíše hodí teploty mezi 20 a 25 °C a mírně oblačno – sem tam i příjemný deštík, po kterém se nádherně dýchá. Vždyť jinak by naše země uschla. Zeměly by stromy, keře, tráva, zemědělci by přišli o úrodu na polích. Bez vody by kupříkladu nešlo vyrobit železniční vozidla. Nebo

je vyčistit. Mimochodem, v právě otevřené myčce v Havlíčkově Brodě České dráhy na hospodaření s vodou, která bude čím dál vzácnější, myslily a z 80 % ji zde v provozu recyklují. Všimli jste si, jak často míříme během výletů k vodě? Nejenom na koupaliště, ale také třeba jen tak posedět u soutoků řek, u rybníků, chytat ryby – nebo se kolem řeky projet vlakem a kochat se pohledem na nádhernou přírodu, až u Berounky, Sázavy, nebo Ostravice. Užít si vodu nemusíte jen u moře, v akvaparku nebo v luxusních bazénech.

Jako děti jsme s bráchou milovali stříkání hadicí na zahradě. Samozřejmě že voda může být jako každý přírodní živel i nebezpečná. Nikdo z nás si nepřeje například záplavy. Všichni musíme dávat pozor při koupání v přírodě. A ne každá voda je pitná, což bohužel příliš pozdě zjistil Karel Hynek Mácha při hašení požáru v Litoměřicích. Přesto na ni jako člověk narozený ve vodním znamení Štíra nedám dopustit. Až vás tedy na výletě přepadne déšť, nenadávejte prosím hned a zkuste si ho v rámci možností užít. Vždyť i člověk je asi ze 70 % tvořený vodou. A bez vody by nemohl vzniknout ani tento časopis – jenž je vyrobený z papíru. Ať vám přší štěstí.

Petr Horálek, šéfredaktor

Obsah

6

6 Rozhovor
Viktor Dvořák

14 Naše města
Litoměřice

16 Slavná filmová místa
Princ a Večernice

24 Železnice
Historie elektrizace

32 ČD Nostalgie
Historické jízdy

42 Cestopis
Řecko

42

52 Tajemno a záhady
Bitva u Slavkova

55 Hezky česky
Slova převzatá z jidiš

ČD pro vás – reklamní magazín Českých drah | www.cdprovas.cz | cdprovas@cd.cz

tištěný náklad 60 000 ks	redakce ČD pro vás Generální ředitelství ČD nábřeží L. Svobody 1222 Praha 1 110 15	šéfredaktor Petr Horálek	grafika / DTP / produkce SEVENART s.r.o.
vydavatel České dráhy, a.s.	ISSN 1210-9142	redakční rada Františka Haisl Vidnerová Simona Smithová Radek Joklík Jiří Jeřeta Petr Vondráček	inzerce a předplatné info@cdprovas.cz
datum a místo vydání 31. května 2023, Praha		tisk Walstead Moraviapress s.r.o.	

PRO AUTORY A SOUTĚŽÍČÍ:

Informace o poskytování a zpracování osobních údajů a jejich ochraně podle platné legislativy GDPR najdete na www.cdprovas.cz.

V Havlíčkově Brodě šetří myčka vodu

České dráhy zprovoznilly novou mycí linku kolejových vozidel v Havlíčkově Brodě. Tato myčka zjednoduší mytí a umožní vyčistit větší množství vlaků.

Zvolená technologie minimalizuje dopad na životní prostředí a je šetrná k náteru. Spoří vodu v maximální míře, protože využívá až z 80% vodu recyklovanou. Kapacita myčky je 25 umytých vozidel za 24 hodin.

TŘICET NOVÝCH VLAKŮ POSÍLÍ LETOS A PŘÍŠTÍ ROK Pražskou integrovanou dopravu

České dráhy připravují pro Pražskou integrovanou dopravu tři desítky nových vlaků, které nabídnou cestování jako v pojízdné kanceláři. Vždyť po železnici lze za 20–30 minut dojet do centra hlavního města třeba z Říčan, Černošic, Úval, Čelákovic nebo Kralup nad Vltavou, a to bez čekání v koloně na frekventovaných příjezdových komunikacích a bez problémů s parkováním.

Dlouhodobě rostoucí zájem o cestování příměstskou dopravou vyžaduje navýšení počtu vozidel. České dráhy proto už letos doplní moderní soupravy v Pražské integrované dopravě o bezbariérové motorové jednotky RegioFox. Těch bude v regionu jezdit deset. Nové motoračky obslouží linku S6 z Berouna a Nučic do Prahy-Smíchova. Význam a obliba vlaků na této lince v posledních letech podstatně vzrostly. Jezdí zde skoro třikrát více cestujících než před deseti lety. Nízkopodlažní RegioFoxy nabídnou klimatizaci, zásuvky a USB porty pro dobíjení cestovní elektroniky nebo palubní wi-fi.

V příštím roce národní dopravec nasadí v regionu také 22 třívozových jednotek RegioPanter. Nové elektrické vlaky pojedou na lince S4/U4 Praha – Kralupy nad Vltavou – Ústí nad Labem. Mezi Prahou a Kralupy bude navýšena kapacita spojů ve špičce o téměř 50%. Další linkou, na které RegioPantery nabídnou podstatné zvýšení komfortu a rozšíření služeb, budou spěšné vlaky na trase Čáslav – Praha. Zároveň nové jednotky uvolní část souprav CityElefant pro posílení ostatních linek Pražské integrované dopravy.

Civilní Obrana odehraje na nádražích Šesterák

Nenechte si ujít hudebně-drážní unikát. Ve středu 5. července zahraje kapela Civilní Obrana Šesterák – tedy šest koncertů v šesti městech za jediný den. Vystoupení přímo na nádražích se uskuteční v Brně hl. n. (9:20–10:05), Žďáru nad Sázavou (11:35–12:05), Havlíčkově Brodě (13:10–13:50), Čáslavi (15:00–15:40), Kolíně (16:30–17:10) a v Praze hl. n. (18:15–19:00). Kapela Civilní Obrana je stálíci české rockové scény. Na svém kontě má několik alb a celou řadu velice úspěšných videoklipů, které mají miliony zhlédnutí na YouTube.

Další pronajaté Vectrony brázdí české koleje

V květnu převzaly České dráhy do nájmu od společnosti RSL první z letošních 12 lokomotiv Siemens Vectron. Cestující mohli tento typ spatřit v čele rychlíků a spojů InterCity mezi Prahou a Českými Budějovicemi. Maximální rychlost lokomotiv je 200 km/h. Obsluhovat budou například vlaky z Prahy do Berlína a Hamburku, z Prahy přes Plzeň do Chebu nebo z Chebu do Ústí nad Labem a také z Prahy do Starého Města u Uherského Hradiště. V roce 2024 národní dopravce převezme do nájmu dalších 22 těchto moderních strojů.

Na Vysočinu dorazily první RegioPantery

Moderní dvouvozové elektrické jednotky RegioPanter vyjely v květnu na trať č. 250 mezi Havlíčkovým Brodem a Žďárem nad Sázavou a také na trať č. 225 Havlíčkův Brod – Jihlava / Jihlava město. První dva vlaky doplní na Vysočině další čtyři během letních měsíců. RegioPantery jsou bezbariérové, nabízí pohodlné sedačky, zásuvky nebo palubní wi-fi. V blízké budoucnosti vyjedou po kraji i nové RegioFoxy.

Soutěžte s Českými drahami o hodnotné ceny na sociálních sítích Rádia Kiss

Chcete strávit léto v zahraničí,
nebo dáte raději přednost krásám naší vlasti? České dráhy si
pro nadšené výletníky připravily dvě soutěže o jízdenky,
se kterými se můžete vydat kdykoli kamkoli.

Od 20. do 23. června bude probíhat soutěž o dvě patnáctidenní
jízdenky Interrail Global Pass v hodnotě 29 264 Kč.

Více o jízdence na www.cd.cz/interrail.

Od 27. do 30. června můžete vyhrát pět čtrnáctidenních
jízdenek na léto v hodnotě až 10 000 Kč.

Více o jízdence na www.cd.cz/jizdenkanaleta.

Obou soutěží se můžete zúčastnit na Facebooku Rádia Kiss.

Tak hodně štěstí!

Červnový tip z pohodlných obchodů na trase

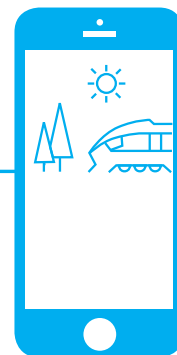

Jedinečná příležitost vyhrát při nákupu pečiva Minit

Mnoho obchodů PONT to go je obohaceno prodejnou Minit s lahodným pečivem. Sladké i slané produkty jsou rozpékány přímo na prodejních a nyní jsme k nim připravili i mimořádnou soutěž. Vyhrát můžete například elektrokoloběžku, chytré hodinky či bezdrátová sluchátka s bluetooth. Při koupi jakéhokoli našeho produktu získáte QR kód s registračními údaji. Soutěž potrvá pouze do 30. června 2023, tak hodně štěstí při losování! Příjemnější cestování vám přejí Pohodlné Obchody Na Trase.

www.ponty.cz

První letní měsíc je konečně tu. Se sluncem nad hlavou je o poznání veseleji. Nechte se jím dobít na nějakém pěkném výletě. V aplikaci Vlakem na výlet najdete stovky míst, kde se vám bude líbit. Naplánujte si cestu přesně na míru podle toho, kam, s kým nebo kdy chcete jet. U jednotlivých tipů naleznete mapového průvodce, takže určitě nezabloudíte. A pokud se do aplikace zaregistrujete, získáte za každý výlet ČD Body do věrnostního programu.

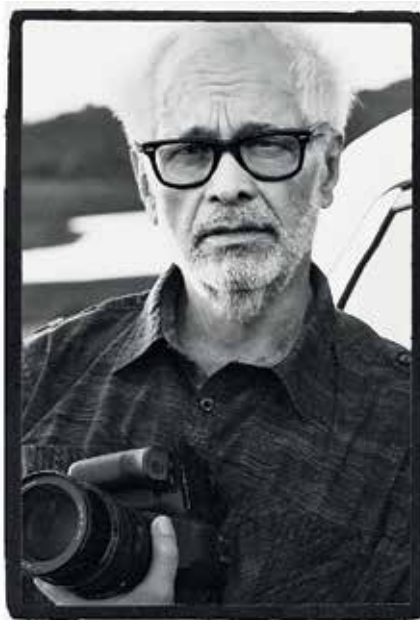

FOTO: ROBERT VANO

NA VÝSTAVU

Prostějovské Memories fotografa Roberta Vano

Ze Slovenska do Ameriky a zpět do Česka. Taková je životní pouť, kterou vykonal fotograf Robert Vano. Nenechte si ujít jeho výstavu s názvem Memories, kterou najdete od 3. června do 23. července v prostějovské Galerii Špalíček. Mapuje půlstoletí tvorby tohoto svěbytného umělce. Robert Vano je známý svými černobílými portréty a akty, ale věnuje se také módní a reklamní fotografii. Výstava Memories je průřezem jeho tvorbou od roku 1968 až po současnost a poprvé budou v této kolekci prezentovány i autorovy barevné snímky. Uskuteční se u příležitosti letošních 75. narozenin tohoto významného tvůrce, který působil v Paříži či v Miláně.

Nejbližší železniční stanice:
Prostějov hl. n.

Sředi Čechy

FOTO: KAMILA KOHOŮTOVÁ

NEJEN PRO VODÁKY

Za krásami údolí Berounky po vodě i po kolejích

Vyrazte na vodu a pusťte starosti za hlavu: začátek i konec trasy jsou pohodlně dostupné vlakem a o půjčovny lodí není nouze. Ještě než začnete sjíždět Berounku v Rostokách u Křivoklátu, udělejte si výlet na královský hrad. Na úseku do Berouna, města keramiky, si užijete pohodovou plavbu, krásnou přírodu i spoustu zajímavých míst k návštěvě. Dopřejte si dostatek času a přenocujte třeba v Račicích. Až budete proplouvat přes Nižbor, vyplatí se zastavit na místním zámku, kde proniknete do tajů keltské historie. Za křehkou krásou broušeného křišťálu si zajděte do místní sklárny, kde si sami vyzkoušíte práci brusiče.

Nejbližší železniční stanice:
Rostoky u Křivoklátu

Za každý výlet vás odměníme ČD Body

FOTO: MUZEUM ČESKÉHO PRÁSU

ZA ZÁBAVOU I UMĚNÍM

Středočeské kulturní léto opět klepe na dveře

Rok se s rokem sešel a vy se můžete těšit na Středočeské kulturní léto, které nabídne 45 představení v zajímavých lokalitách napříč celým krajem. Letos se poprvé chystají také představení pro děti. Divadlo, hudba, slam poetry show, nový cirkus a letní kino – to je jen malá ochutnávka toho, co vás v rámci třetího ročníku festivalu od 15. června až do 23. září čeká. Velká jízda začíná na zámku v Rostokách u Prahy. Kulturně živo bude také v parku u Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbramě, ve městě Beroun, na zámcích Nižbor, Vlašim a Hořovice nebo ve středočeských skanzenech. Více na www.stredoceskekulturnileto.cz.

Nejbližší železniční stanice:
Rostoky u Prahy / Beroun / Nižbor / Vlašim / Hořovice

FOTO: PETR SOULÁK (2x)

FOTO: BEZVA PARTA S.R. O.

FOTO: MARTIN BEDNÁŘ

NA FESTIVAL

Bezva Fest je super jízda pro celou rodinu

Letos se největší rodinný festival v Česku koná na několika místech. Na Bezva Fest s bohatým programem a nespočtem zážitků, které si užijí všichni bez ohledu na věk, se můžete vypravit do Slavkova u Brna (10. června), Litoměřic (24. června) nebo do Ostravy (2. září). Hudební program je nabídnut hvězdami, pro fanoušky sociálních sítí je připravená youtuberská stage, malé i velké hráče potěší gamezóna se simulátory, počítačovou hrou či herními konzolami a milovníci atrakcí ocení nejdelší nafukovací překážkovou dráhu v Česku a dalších 30 zajímavostí zdarma. Chybět nebudou tvořivé dílny, odpočinková zóna a nabídka výborného občerstvení.

Nejbližší železniční stanice a zastávky:
Slavkov u Brna / Litoměřice město / Ostrava hl. n.

NA KOLO

Do vojenského újezdu Libavá cyklovlakem ČD

Vydejte se na tradiční cykloturistickou akci Bílý kámen po železnici. Cyklovlak Českých drah zajistí dopravu účastníků do zajímavých míst jinak celoročně uzavřeného vojenského újezdu Libavá. Z olomouckého hlavního nádraží vyjíždí v sobotu 17. června v 8:35 hodin, do Moravského Berouna by měl dorazit v 10 hodin. Na své trase zastaví ve stanicích a zastávkách v bezprostřední blízkosti otevřených vstupů do vojenského újezdu. Ve vlaku bude 242 míst k sezení a 116 míst pro jízdní kola. Pokud se vám nechce vozit vlastní bicykl, můžete si ho zapůjčit v olomoucké půjčovně kol ČD Bike. Ve vlaku platí jízdné podle tarifu ČD a podle tarifu IDSOK.

Nejbližší železniční stanice:
Olomouc hl. n.

ZA HUDBOU

Tři jedinečné koncerty v kulisách zámku Slatiňany

Po tři červnové sobotní večery bude nádvoří slatiňanského zámku patřit novému benefičnímu hudebnímu festivalu. V sobotu 10. června si můžete přijet poslechnout Andreu Kalivodovou a Jakuba Pustinu za klavírního doprovodu Marty Vaškové. Hudebním zážitkem bude i koncert kapely Musica Folklorica s pěveckým sborem Oskoruša, který se uskuteční o týden později, v sobotu 17. června. Poslední červnovou sobotu (24. června) rozezná zámecké nádvoří koncert Žestového kvinteta pardubických filharmoniků. Všechny koncerty začínají v 19 hodin. Vstupenky stojí 370 Kč, v nabídce jsou rovněž výhodnější lístky na dva koncerty za 700 Kč a permanentka na všechny tři koncerty za 990 Kč. Část výtěžku z prodeje vstupenek bude věnována Domovu sociálních služeb Slatiňany na pořízení nových terapeutických prvků.

Nejbližší železniční stanice:
Slatiňany

Viktor Dvořák

Text: Eva Fraňková

Foto: Abelsonagency, archiv Viktora Dvořáka

ČLOVĚK JE POŘÁD JAKO KŘEČEK V KOLEČKU, dnešní systém nás sdírá z kůže

Když se řekne jeho jméno, spouště z nás se vybaví postava jedné z nejvýraznějších osob československé historie – Václava Havla. Plachost ve tváři, knírek, sako, cigareta. A typické ráčkování. Viktor Dvořák zahrál našeho bývalého prezidenta tak dobře, že pro mnohé už „Havlem“ navždycky zůstane. Spojení právě s touto rolí mu nevadí. V posledních letech hraje v divadle většinou vážná témata, několikrát absolvoval terapii ve tmě a těší se na letní cestování vlakem.

Pocházíte z malebného jihočeského města České Budějovice. Jak na dětství strávené tam vzpomínáte?

Vyrůstal jsem na Borku, což je místo na samém okraji „Budějč“ a oficiálně do nich nespadá. Doteď tam ale jezdí trolejbus. Jsem tedy dítě z okraje města, které mělo za barákem les. A to byl velký bonus. Už od první třídy jsem jezdil sám do školy, takže mi nevadí přečpané tramvaje ani metro. Vracím se domů moc rád, dosud tam bydlí mí rodiče i sestra.

Účinkoval jste v divadlech v Praze, Olomouci, Ostravě, Pardubicích. Musel jste se často stěhovat, máte rád změny?

Upřímně to nedávám. Dlouhá léta jsemrazil praxi vlastnit co nejméně věcí, to je pak přemísťování o něco snadnější. A hned po studiích ani nebylo těžké tuhle filozofii naplnit. Zažil jsem ještě dobu, kdy přijdete do oblastního divadla a dostanete pokoj na ubytovně. Bylo to takové pozvolné pokračování studentského života, zcela dostačující.

Pořád máte málo věcí?

V jedné fázi života jsem se jen v rámci Prahy stěhoval asi čtyřikrát a zjistil jsem, že mám strašně moc knížek. A stěhovat knihy je peklo! Poté, co jsem se přestěhoval ze Stodůlek na Břevnov, jsem spoustu z nich dal pryč a řekl si, že tohle už nechci zažít. Takže knížek mám teď záměrně o poznání méně. Momentálně bydlíme s partnerkou na Smíchově. Příjemné na tom je, že po představení můžu jít z divadla domů pěšky a trvá to jen chvíli.

Z natáčení seriálu Sex O'Clock

Ze seriálu Specialisté

Pokud si mě mají lidé spojovat s jedinou rolí, jsem rád, že je to zrovna Havel.

O tom se mi v životě ani nesnilo.

V roce 2019 jste získal Cenu Thálie za nejlepší mužský herecký výkon v dané sezoně, a to za roli ve hře Andělé v Americe. V dramatu přitom excelovala i řada dalších umělců...

To byla hra, ve které jsme měli všichni skutečně veliké role a stejnou nominaci dostali i dva mí kolegové. Já si té ceny vážím s odstupem času čím dál víc.

Hra trvala 4,5 hodiny, což nebývá obvyklé. Jak náročné bylo ze sebe doslova ždímat pot na jevišti tak dlouhou dobu?

Hned na začátku musíte šlápnout na plný plyn a současně vědět, že vám plná nádrž má vydržet po celou dobu představení. Musíte si rozvrhnout síly. Je pravda, že často jsme hru hráli po delší době, a tak bylo třeba sejít se před

vystoupením ještě na zkoušku. To se pak člověk cítil jako před výstupem na nějakou vysokou horu a nechtělo se mu šlapat. Ale ten pocit, když jste nahoře, je k nezaplacení.

Býváte spojován hlavně s postavou Václava Havla, kterého jste ztvárnil ve filmu. Nevadí vám, že budete mít tuhle nálepku nejspíše už napořád?

To mi vadit nesmí, jinak bych se zbláznil. Pokud si mě mají lidé spojovat s jedinou rolí, jsem rád, že je to zrovna Havel. O tom se mi v životě ani nesnilo. Ale považuju za zbytečné, aby se mě někteří režiséři báli obsadit do jiných postav. Někou dobu to tak ovšem skutečně může fungovat.

Vyzkoušel jste si v rámci své herecké kariéry široké spektrum rolí?

Myslím, že za těch dvacet let, co hraju, už jsem si zahrál leccos a v divadle si na nedostatek různorodých postav nemůžu stěžovat. Nedávno mě ale překvapilo, když mi jeden režisér řekl, že si myslel, že nejsem na komediální postavy. To už se však, myslím, změnilo. Je nicméně pravda, že v posledních letech hraju v divadle samá vážná témata

S Ninou Horákovou v inscenaci Yerma v divadle Rokoko

Očima autorky

S Viktorem Dvořákem plynul čas rychle a šlo o velmi příjemné povídání. Herec na mě působil citlivě, skromně, a když se rozmluvil o svých velkých divadelních rolích, bylo znát, jak hluboký vztah ke své práci má. Navíc jsme zjistili, že máme oba rádi vesničku Nižbor, kde jsem trávila celé dětství. Dát si pivo na zahrádce, jít si zaplavat do řeky, projít se v lese – to jsou obyčejné radosti, které herce těší více než luxusní dovolená u moře.

a tragédie, tak to možná souvisí. Asi si mě nedokázal představit jinak než jako hloubavého filozofa.

Takže žánr komedie máte rád?

Mám, zrovna zkoušíme Shakespearovu komedii Jak se vám líbí v divadle ABC, která má v červnu premiéru. Režuruje ji maďarská herecká a režisérská hvězda Enikő Eszenyi. S tou jsem před dvaceti lety spolupracoval ještě coby student ve Stavovském divadle, kde zkoušela. Tehdy se mluvilo o tom, že do Prahy přijel maďarský uragán, protože zkoušení s ní je vždy vyčerpávající. Pokud pánbůh dá, mohla by to být teď s tou maďarskou krví velká show.

Jste dlouhodobě členem Městských divadel pražských. Jednou z velmi úspěšných her v divadle ABC je Smrt obchodního cestujícího. Stručně řekne se v ní řeší téma amerického snu, konzumu, touhy po majetku. Myslíte si, že je aktuální i dnes?

Určitě. Hru napsal dramatik Arthur Miller v roce 1949. Když jsme ji začali zkoušet, měli jsme trochu strach, zda už látka není zastaralá. Ale zjistili jsme, že právě naopak. Člověk se pořád musí

honit, aby zabezpečil sebe i rodinu, a připadá si jako křeček běžající v kolečku. Dnešní systém tomu nepomáhá, spíše nás sdírá z kůže. Podle reakcí publika to v lidech rezonuje.

Jaká scéna se vám například vybaví?

Hlavní hrdina, kterého hraje Miroslav Donutil, utíká do svých snů a nepříznává si některé důležité věci ve svém životě, což se tragicky odrazí na jeho rodině. Já hraju jeho syna, ještě se skutečným synem pana Donutila Martinem. Naše maminka je Zuzana Kronerová. Vybavila se mi jedna scéna, kdy se manželé hádají o peníze. Zazní tam věta, že sotva stihnete splatit ledničku, už se vám rozbije a můžete začít nanovo. Tomu se diváci většinou hořce smějou.

Další hra, která byla napsána už v roce 1934, a přesto má velmi aktuální téma a pozitivní ohlasy, je Yerma. Oč přesně v ní jde?

Dříve u nás byla hra španělského dramatika Federica Garcíi Lorcy uváděna pod názvem Pláňka, což je vlastně symbol pro ženu, která nemůže mít děti. To téma je neskutečně silné. Na začátku hry je šťastný pár, který se snad i dohod-

ne, že nebude mít potomky. Oba hodně pracují, užívají si života, jenže žena to pak začne cítit jinak. Myslím, že představení už zasáhlo spoustu lidí.

Měl jste někdy v životě období, kdy jste hodně pracoval, až nezbyvalo moc času na nic jiného?

Dlouhá léta jsem si myslel, že se mě to netýká. Pak jsem se dostal skoro do momentu vyhoření, kdy jsem pochopil, že se to může stát každému. Báł jsem se, že mě hraní už nebude těšit, že mu nebudu moct dát tolik, kolik bych chtěl, protože už jsem zahlcený. Myslím, že se mi to podařilo jen stěží vybrat a člověk by si na to měl dávat pozor.

Byl to důvod, proč jste začal odmítat některé role?

Já to mám tak, že se pro roli rozhodnu buď hned, nebo váhám skutečně hodně dlouho. Což možná souvisí i s tím, že jsem narozený ve znamení Vah. Projevuje se to ve všem. Nedejbože, abych se v obchodě zastavil a měl v ruce dva různé jogurty. Jsem schopný tam stát, prohlížet si obaly, studovat jejich složení a představovat si, jak mi budou chutnat zítra ráno k snídani.

Prozradil jste mi, že jste nedávno odmítl roli mlynáře a odbojáře v historickém filmu Ležáci, i když ji měl režisér nachystanou přímo pro vás. Proč?

Došel jsem jednoduše k tomu, že se v té roli nevidím. Zkrátka, že to není pro mě. Nechtěl jsem jít do projektu s vnitřními pochybnostmi, protože to by nebylo dobré pro diváka, pro režiséra ani pro film. Nemuselo by to fungovat.

Co všechno byste byl ochotný udělat pro roli, která by se vám naopak hodně líbila? U Havla jste se třeba musel naučit ráčkovat a prý jste také vykouřil spoustu cigaret...

I když mi na natáčení dávali beznikotinové cigarety, bylo jich takové množství, že jsem měl několikrát kuřáckou kocovinu. Asi bych udělal leccos jako většina herců. Když cítíte, že role je dobrá a že je to příležitost, zapracujete na sobě. Často je to výzva. Třeba když si musíte oholit vlasy, je to vlastně super, protože jinak byste k tomu možná neměli odvalu. A to ještě není žádná práce, ale když se herec musí něco naučit nebo vyjít ze své komfortní zóny, tak je to dobrá motivace.

Pro roli se rozhodnu buď hned, nebo váhám skutečně hodně dlouho. Což možná souvisí i s tím, že jsem narozený ve znamení Vah.

Z komfortní zóny vycházíte i během terapie ve tmě, kterou jste už třikrát absolvoval?

Víte, pro mě je mnohem větší vycházení z komfortní zóny, když si tady s vámi povídám a za chvíli se budu fotit pro časopis. Už cestou na rozhovor jsem byl nervózní a vůbec se mi do toho nechtělo. Je to pro mě těžší než jít na týden do tmy.

Takže pobyt ve tmě byl pro vás forma odpočinku?

Je to terapie, ne vždy jednoduchá. Můžou tam na vás vyskočit všelijací vaši bubáci, protože je na to prostor a čas. Normálně když je nám něco nepříjemné, vezmeme si mobil nebo si zapálíme cigaretu, pořád před něčím utíkáme. Ve tmě ale nemáte kam utéct, ani před vzpomínkami, vzteky, před čímkoli. Spoustu křivd a témat si tam člověk může vyřešit.

Je začátek léta. Jak budete trávit dovolenou?

Velmi rád cestuju vlakem. Jsem takový malý šotouš. Atmosféra železnice a kolejové dopravy mě okouzluje odmala. Neumím si představit být na návštěvě v nějakém městě a nejt se podívat na místní nádraží nebo se nesezt tramvají či metrem. A takové to letní popojíždění lokálkou, to je zážitek! Jinak budeme dost času trávit na chatě, kterou jsme si s přítelkyní loni pořídili na Berounsku. ■

Viktor Dvořák

Po gymnáziu se přihlásil na DAMU a dostal se do ročníku Ladislava Mrkvičky a Jaroslavy Tvrzníkové. Ke konci studia odešel do angažmá v Moravském divadle Olomouc, kde se představil nejen na velké scéně, ale také v alternativním Studiu Hořící žirafy. Po třech letech odešel do Ostravy do Divadla Petra Bezruče, kde si zahrál například v dramatech *Trainspotting*, *Story*, *Tři sestry*, *Prolomit vlny*, *Britney Goes to Heaven* či *Noc bláznů*. Od roku 2009 je členem Městských divadel pražských. V roce 2019 získal Cenu Thálie za herecký výkon ve hře *Andělé v Americe*. Kromě snímku *Havel* si zahrál například ve filmu *Tři bratři*, *Pražské orgie* nebo v seriálu *Policie Modrava* či *První republika*.

PROČ STUDOVAT NA DOPRAVCE?

- » Kvalitní vzdělání
- » Přátelské prostředí
- » Dostupná lokace
- » Jistota budoucího zaměstnání

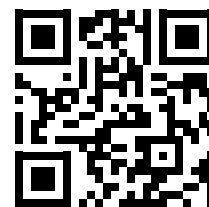
**Poděj si přihlášku k magisterskému studiu
na DOPRAVNÍ FAKULTU JANA PERNERA
do 30. června 2023.**

Dopravní management, marketing a logistika
Technologie a řízení dopravy
Dopravní stavitelství
Provoz a údržba vozidel
Elektrická trakce a elektromobilita
Stavba vozidel
Více informací na webu: dfjp.upce.cz

Svět je v pohybu,

30 LET
učíme jak.

Turistická jízdenka JESENÍKY

Procestujte vlakem
Moravskoslezský
a Olomoucký kraj

www.cd.cz

- jízdenka nabízena pro 1 osobu a pro max. 5 osob bez ohledu na věk
- cena za 1 osobu 150 Kč, skupinová jízdenka 300 Kč
- platnost jízdenky vždy v den, kdy byla zakoupena
- platí celoročně v zónách ODIS a IDSOK dle Tarifu ODIS a Tarifu IDSOK

Cestování
vlakem
je ekologické

České dráhy
Národní dopravnice

Cestování
po ČR

Litoměřicko

Region je pro svou úrodnou polohu známý jako zahrada Čech. Do Ústeckého kraje se samozřejmě můžete vydat vlaky Českých drah. Při svých cestách nezapomeňte kromě návštěvy malebných Litoměřic objevit zámek Ploskovice z pohádky Princ a Večernice nebo vystoupat na vrchol Lovoš, tyčící se nad Lovosicemi, ze kterého budete mít České středohoří jako na dlani.

KRÁLOVSKÉ LITOMĚŘICE LÁKAJÍ BOHATOU ARCHITEKTUROU, vínem i vyhlášenou Kávou s párou

Malebnost, atmosféra, historické památky, to jsou Litoměřice v kostce. K tomu přičtete monumentálnost Brány Čech, hřejivé červnové slunce, městečka v okolí a vyjde vám jednoznačný cíl cesty. V centru se pokocháte významnými památkami, seznámíte se s vínem všemi možnými smysly a na závěr si můžete vychutnat dobrou kávu ve společnosti vláčků.

Text: Simona Smithová

Foto: Město Litoměřice

Litoměřice byly od první poloviny 13. století královským městem s několika významnými právy. Ta se stala základním předpokladem pro bohatství a rozvoj města – spolu s výhodnou polohou, splavným Labem a úrodnou půdou. V roce 1978 se centrum Litoměřic stalo městskou památkovou rezervací.

Za památku razítko

Katedrála sv. Štěpána (která je jindy nepřístupná), její vyhlídková věž (se 118 kamennými a 83 dřevěnými schodky), kostel Všech svatých a kostel sv. Jakuba. To jsou čtyři významné a unikátní památky, které můžete v Litoměřicích v průběhu července a srpna navštívit v rámci Okruhu církevních památek. Z věže katedrály sv. Štěpána se vám naskytne zajímavý pohled na vrch Radobýl, Dómský pahorek či biskupskou rezidenci. Pořídte si cenově výhodný

voucher v infocentru a sbírejte razítka. Za návštěvu všech čtyř pamětihodností si budete moci dopřát šálek voňavé kávy v kavárně Fér kafe. Nevynechte ale ani vyhlídkovou věž Kalich, která nabízí úchvatný pohled na Mírové náměstí, nebo Galerii loutek.

K městu patří vinařství

Na labských svazích víno prosperuje i proto, že je tady nejteplejší klima v republice. V sobotu 3. června se o tom můžete sami přesvědčit, uskuteční se zde totiž 11. ročník degustační a prodejní výstavy vín z Čech a Moravy Litoměřický hrozen. Lahodný mok si budete moci vychutnat v prostorách litoměřického hradu do 21 hodin.

Na hradě si navíc projdete stálou výstavu Cesta za vínem. Seznámí vás s historií i výrobou vína či vinařstvími v Čechách a vybrat si můžete ze dvou variant: buď budete informace vstřebávat jen audiovizuálně s průvodcem, nebo zapojíte rovněž chuťové pohárky při degustaci. A kdo by se chtěl o nápoji

z hroznů dozvědět ještě více, zvolí si naučnou vinařskou stezku, která začíná na hradním nádvoří. Celková délka přesahuje 15 kilometrů a provede vás nejzajímavějšími místy zdejší podoblasti.

Básně, kavárna i vláčky

V Litoměřicích strávil poslední dny svého života Karel Hynek Mácha. V místech, kde básník žil a předčasně těž

Osobnost regionu

» Felix Holzmann

Narodil se v Teplicích, ale již v mládí se přestěhoval do Litoměřic, kde se v severozápadní části Mírového náměstí nachází dům jeho rodiny. Dnes je na něm umístěná jeho busta s malou pamětní deskou. Vystudoval obchodní školu v Ústí nad Labem, nakonec se však začal věnovat divadlu. Právě v Ústí se seznámil s Františkem Budínem, účetním a příležitostným konferencierem, který se stal jeho dlouholetým jevištním partnerem. Pro Budínovu vytiženost v zaměstnání později Holzmann přesídlil do Prahy, kde vystupoval s profesionálními umělci, jako byl Lubomír Lipský, Miloslav Šimek, Milan Neděla, ale také Karel Gott či Iva Janžurová.

ZDROJ: WIKIMÉDIA

Ve svých scénkách se proslavil postavou s kulatými brýlemi a slaměným kloboukem, tzv. tralaláčkem. Vytvořil typ natvrdlého chlápka, kterému všechno dochází nezvykle dlouho, se zvláštním tázvavým protahováním koncových slabik. Se svou druhou ženou, zpěvačkou a konferencierkou Barbarou Greifovou, žil trvale v Německu, ale do tuzemska se stále vracel a příležitostně vystupoval v televizi. Těsně před smrtí obdržel platinovou desku Supraphonu. Zemřel 13. září 2002 v Saské Kamenici, pohřbený je na hřbitově v Litoměřicích, kde dnes připomíná jeho osobnost trvalá výstava instalovaná na hradě.

Vlakem do Litoměřic

Litoměřice leží na tratích z Ústí nad Labem do Lysé nad Labem, z Lovosic do České Lípy a z Ústí nad Labem do Žatce. Také odtud jezdí vlaky do Mostu. Z Prahy jste na místě za hodinu a půl s přestupem ve Všetatech nebo v Lovosicích. S vyhledáním spoje, který nejlépe odpovídá vašim potřebám, pomohou webové stránky www.cd.cz nebo oblíbená aplikace **Můj vlak**.

zemřel, je dnes jeho památník se stálou expozicí a ukázkami z díla. Pokud se do Litoměřic vydáte v sobotu 24. června, neměli byste minout rodinný festival Bezva Fest na Střeleckém ostrově, který zaplní oblíbení youtuberi a další známé osobnosti.

Po nabitém dni možná zatoužíte po troše klidu. Zkuste stylovou prvorepublikovou kavárnu v místě bývalého nádraží Litoměřice město. Kdysi se tudy proháněly parní vlaky, dnes si zde čas mezi kávou a domácím dortem zpřijemníte prohlídkou minimuzea železnice a modelové trati. Tu lemují miniatury litoměřických památek a za dobrého počasí na ni vyjíždí vláčky. Trasu z nádraží do kavárny (zhruba kilometr) najdete v aplikaci Vlakem na výlet, a tak si odtud kromě lahodných vzpomínek odnesete i ČD Body. □

Text: Petr Horálek

Foto: Wikimedia

PRINC A VEČERNICE

Putování po zámcích za nevěstou a sestrami

Když se vám během jedné noci ztratí krásná nevěsta a tři sestry, vydáte se přirozeně do světa. Princ Velen se při jejich hledání dostane často do nesnází, při kterých mu jde nejen o šaty, ale i o život. Naštěstí mu neustále pomáhají jeho nadpřirození „švagři“. Na konci cesty se z něj stane lepší člověk, když prokáže, že má dobré srdce, kurážnou mysl a pádnou ruku.

FOTO: PRINC A VEČERNICE (1978, REŽISÉR: VÁCLAV VOŘÍČEK) © SFK / ZDROJ: NFK (2X)

Paličák a jeliman. Tak na své okolí působí princ Velen (Juraj Ďurdiak), který většinu času tráví v zahálce a radovánkách se svými vdavekchtivými sestrami na nádherném zámku, kde kupodivu téměř chybí služebnictvo. Když jeho starostlivý otec a král (Vladimír Menšík) odjede s šaškem Kacafírkem (František Filipovský) do hor chytat ptáky, má Velen na starosti nejen sídlo, ale i rodinu. A za pár hodin udělá plno bláznivých skutků.

„Ale jak jsem se tu octl? A kdo mi vrátil mé šaty, mou zbraň?“ „Dost těch otázek? Ted’ se budu ptát já. Dáš mi zase hubičku?“

Potlačované touhy

Nejdříve se mu uprostřed noci zjeví hvězda Večernice (Libuše Šafránková). Tajemná návštěvnice touží po jediném –

naučit se líbat. A vůbec jí nevádí, že hostitel je pouze v noční košili. Za odměnu slíbí Velenovi najít ženichy pro jeho sestry. Zamilovaný princ si nejdříve myslí, že vše je pouze sen, ale vzápětí se v okně objeví výstředně vyšňořený Větrník (Oldřich Táborský), který si bez obalu řekne o princeznu Helenku (Julie Jurištová). A hned si ji bere rovnou z postele. Dívka se přitom dívá únosci blaženě do očí.

Zbývající sestry jí závidí a hlasitě požadují uspokojení svých tužeb. Nedlouho

Král a jeho šašek odjíždí na odchyt ptáků, zámek Ploskovice teď hlídá princ Velen

poté se zjeví štíhlý Měsíčník (Alexej Okuněv), který si odvede princeznu Elenku (Zlata Adamovská). A chvilku nato sebevědomý Slunečník (Petr Svoboda) svým dotekem uklidní poslední sestru Lenku (Ivana Andrllová). Ačkoliv žádné svatby neproběhnou, mluví Velen druhý den ráno o tom, že sestry provdal za správné chlapíky. Užaslý král běduje nad prostoduchostí syna i ztrátou dcer. Naštvaný Velen se proto rozhodne utéct z domova a najít Helenku, Elenku, Lenku – a hlavně Večernici.

Švagři versus Mrakomor

V hostinci U Zemské koule Velen naletí podvodníkům a po prohýfené noci skončí bez peněz a málem nahý. V loupežnické sluji vysoko v horách zase udatně bojuje o jídlo i vlastní hrdost. Hlavním protivníkem se mu však stane Mrakomor, čaroděj všeho nečasu, který má zásluku na Večernici. Nikoli jako potravu, ale coby budoucí manželku. Při sledování charismatického Radoslava Brzobohatého si už mnoho diváků pomyslelo, kam že dala Večernice

oči, ale láska je asi slepá. V souboji s čarodějem princ často – většinou tajně – pomáhají jeho „švagři“, takže se nabízí otázka, kdo vlastně Mrakomora porazil. Nicméně všechno dobře dopadne a rozšířená královská rodina slaví. Svatba se ovšem zase nekoná.

Střihy v prostoru

Prvních 25 minut filmu se odehrává na zámku Ploskovice nedaleko Litoměřic. Filmaři natočili velké množství materiálu v bohatě zdobeném interiéru, ale i v okolní zahradě. Barokní sídlo, které dříve patřilo Habsburkům, významně přispělo k romantické a snové atmosféře pohádky. Ve 46. minutě se zčistajasna ocitneme na zámku Večernice, který je vzdálený 110 kilometrů. Jde o neogotický Hrádek u Nechanic poblíž Hradce Králové. A nakonec se přesuneme o dalších 150 kilometrů na zříceninu středověkého hradu Krakovec na Rakovnicku, kde sídlí Mrakomor. Scénář opakovaně používá střihy v prostoru, přičemž dějové linie bez vysvětlení končí. Ale vždyť jsme v pohádce, tak co? □

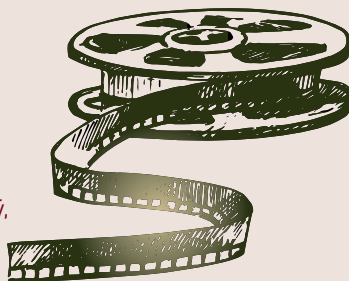
Krásná a kouzelná Večernice bydlí na zámku v Hrádku u Nechanic

Čaroděje Mrakomora (snad) najdete v troskách hradu Krakovec

PRINC A VEČERNICE

- » Československo, 1978, premiéra 1979, 79 min.
- » Režie: Václav Vorlíček
- » Scénář: Jiří Brdečka, Václav Vorlíček
- » Knižní předloha: Božena Němcová
- » Kamera: Josef Illík
- » Hudba: Svatopluk Havelka
- » Hrají: Juraj Ďurdiak, Libuše Šafránková, Radoslav Brzobohatý, Vladimír Menšík, František Filipovský, Petr Svoboda, Oldřich Táborský, Alexej Okuněv, Ivana Andrllová, Zlata Adamovská, Julie Jurištová, Čestmír Řanda st., Rudolf Jelínek, Václav Lohniský a další

Režisér pohádek

Snímek Princ a Večernice se stal asi poslední opravdu úspěšnou filmovou pohádkou režiséra Václava Vorlíčka. Navázal tak na předchozí Dívku na koštěti (1970), Tři oříšky pro Popelku (1973) a Jak se budí princezny (1977). Vorlíček pak těžiště své pohádkové tvorby přesunul do televize. O Vánocích 1980 slavil velké úspěchy s dnes již kultovním seriálem Arabella, o tři roky později na sebe výrazně upozornil seriálem Létařící Čestmír a v roce 1987 Křečkem v noční košili.

Sametový hlas

Stejně jako v pohádce Tři oříšky pro Popelku nadaboval i zde hlavního mužského hrdinu Petr Svojtka. Zatímco v případě Pavla Trávníčka vadil jeho (tehdejší) jihomoravský přízvuk, u začínajícího slovenského herce Juraje Ďurdiaka byl „vokální problém“ ještě větší. Petr Svojtka si ale s Libuší Šafránkovou přece jen zahrál prince i tělem, a to v Malé mořské víle (z roku 1976) od režiséra Karla Kachyni, kde oba jako zamilovaný královský pár spí na lodi mířící do záhuby.

» Největším plusem je hlavní negativní postava v podání Brzobohatého.

BoPo, ČSFD.cz

ROZHLÉDNUTÍ U LABE A STOUPÁNÍ NA LOVOŠ po cestách Českým středohořím

Severočeské Lovosice sice neoplývají památkami, jsou však dobrým východištěm pro výlet do turisticky atraktivní oblasti – do Českého středohoří. Jedním z jeho nejvyšších bodů, tyčící se necelé dva kilometry severozápadně od centra města, je „dvouvrcholový“ Lovoš, který tvoří charakteristické pozadí města.

Text a foto: Břetislav Koč

Lovosice jsou z několika směrů dostupnou železniční křižovatkou, jejíž osou je velmi frekventovaná trať mezi Prahou a Ústím nad Labem. Pro výstup na Lovoš a sestup z něj se nabízí několik variant dobře značených cest různého charakteru a náročnosti s možnými odbočkami k dalším pozoruhodnostem.

Rozhledna U Zámečku

Ještě než se vydáte na náročné stoupání, můžete se rozehřát výšlapem na rozhlednu U Zámečku. Od lovosic-

V aplikaci
Vlakem na výlet
získáte za tuto
trasu
20 ČD Bodů

kého hlavního nádraží je to zhruba 2,3 kilometru. Byla postavena v roce 2019 na opravdu netypickém místě, na břehu Labe v nadmořské výšce kolem 150 metrů. Jedná se bezesporu o nejnižší vztyčenou rozhlednu v Česku, přesto nabízí zajímavé pohledy na Labe i na Lovoš. Stojí na umělém kopečku, ve kterém se skladoval led pro chlazení piva pro restauraci v sousedícím zámečku.

Konstrukce rozhledny byla vytvořena ze čtyřiceti dvanáctimetrových kúlů sestavených do tvaru rotačního hyperboloidu.

Tunel pod tratí Švestkové dráhy do Oparenského údolí

Přístřešek v sedle mezi Lovošem a Kybičkou

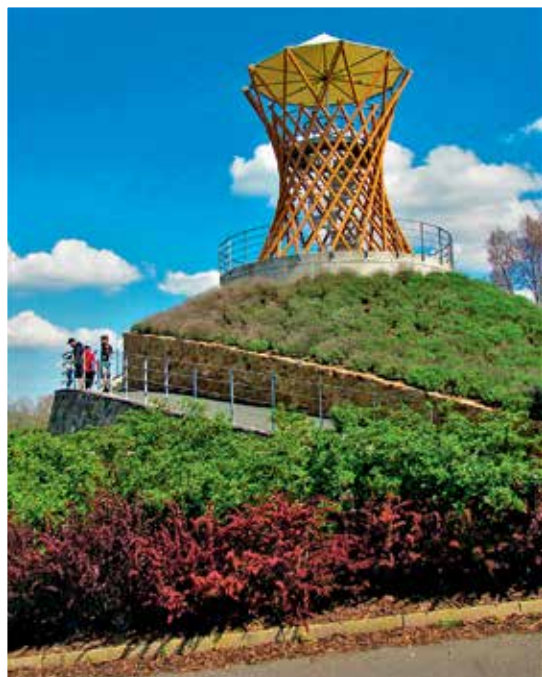
Chata na vrcholu

Kratší, ale náročnější trasa pro pěší na Lovoš začíná na železniční zastávce Lovosice město. Vede po zeleně značené cestě stoupající mezi rodinnými domy a pak mezi ploty zahrádkářského areálu. Trasa opouští zástavbu a pokračuje po lesní cestě přes louky a dále lesem. Z této strany je vrchol Lovoše s nadmořskou výškou 570 metrů dostupný postupně se zužující kamenitou cestou a pak doslova stezkou a jejími serpentínami. Při zdolávání výškového rozdílu 420 metrů je patrný velmi strmý svah se sutěmi a také s občasnými pohledy do nížiny s méně romantickým výhledem na dálnici D8, stoupající do sedla pod Milešovkou.

DĚLKA TRASY AŽ 15 KM

Rozhledna u Labe v Lovosicích

Chata na vrcholu Lovoše

Přívaz mezi Malými a Velkými Žernoseky

Vlakem do Lovosic

Z Prahy / Ústí nad Labem

Přímým rychlíkem

Z Karlových Varů / Mostu

Rychlíkem Krušnohor do Ústí nad Labem a dále rychlíkem Labe

Odměnou po náročném stoupání je nejen dosažení vrcholu, ale i historická turistická chata s občerstvením. Dále je zde několik vyhlídkových teras do všech směrů. Máte též možnost odpočinku na různě orientovaných lavičkách, vždy s výhledem do okolí na Labe nebo na několik blízkých či vzdálenějších vrcholů a dalších objektů Českého středohoří.

Severním směrem zaujme údolí Labe s Bránou Čech. Z výrazných vrcholů je to Milešovka (857 m n. m.), Boreč (505 m n. m.), Hazmburk se zříceninou hradu (418 m n. m.) a na druhém labském břehu nad Litoměřicemi vrch Radobýl (399 m n. m.).

Malý Lovoš

Pro sestup z vrcholu je možné zvolit pohodlnější trasu severním směrem po modré značce. V sedle mezi zdolným hlavním vrcholem začíná půlkilo-

metrová odbočka k vedlejšímu vrcholu Malý Lovoš (někdy zvaný Kybička, 489 m n. m.). Po návratu do sedla pokračuje sestup po lesních cestách habrovým hájem. Trasa do nížiny nabízí na rozcestí se žlutě značenou cestou dvě varianty. Modrá míří do obce Oparno, následně klesá do Opavenského údolí. Před tunelem pod železniční tratí Švestkové dráhy (s víkendovým sezonním provozem dopravce KŽD) je ještě možné odbočit ke zříceninám hradu Oparno. A pak vás zavede do Malých Žernosek na hlavní trati z Lovosic do Ústí nad Labem. Žlutá varianta je zkratkou přímo do Opavenského údolí.

Naučná stezka

Asi 500 metrů před vrcholem Lovoše se od zeleně značené cesty odděluje trasa naučné stezky. Ta tvoří samostatný okruh s několika zastaveními kolem vrcholu, vede přes jeho druhý vrcholek – Malý Lovoš – a pokračuje skrze obec Oparno až do Malých Žernosek, částečně společně se značenými turistickými cestami. Její trasa je dlouhá devět kilometrů, prochází územím národní přírodní rezervace, překonává převýšení 430 metrů a má 12 zastávek, několik přístřešků se stolem a lavičkami. Panely u jednotlivých zastávek seznamují turisty s pozoruhodnostmi v okolí: chráněnou květenou i živočichy a s horninami typickými pro České středohoří.

Mlýnské kameny

Obecní znaky Malých a Velkých Žernosek mají jeden společný motiv – jsou v nich zobrazeny mlýnské kameny. Ve svazích Opavenského údolí byly lomy, v nichž se těžil kámen – křemitý porfyr – pro výrobu tradičních mlýnských kamenů, tzv. žernovů. Mlýnské kameny odtud byly vyváženy po Labi do mnoha míst Evropy. Malé Žernoseky leží na levém labském břehu nedaleko lomů. Na kamenném domku převozníka zaujme tabulka s ryskou, kam až dosáhla hladina Labe při povodni 3. dubna 2006. Velké Žernoseky na pravém břehu jsou s protější obcí propojené přívozem. Také zde zastavují osobní vlaky Českých drah, takže i tu je možné náš výlet na Lovoš ukončit. □

KRASAVEC A POZÉR S ROMANTICKOU DUŠÍ potkal smrt při hašení požáru

Karel Hynek Mácha patří mezi naše nejoslavovanější hrdiny. Národním básníkem se stal až po své smrti, ačkoli nebyl obětí totalitního (habsburského) režimu ani nepadl ve válce. Smrt ho zastihla v mladém věku při hašení požáru v Litoměřicích. Nezabil ho však oheň, ale znečištěná voda. Jeho nejznámější báseň *Máj* patří k nejvydávanějším domácím knižním titulům.

Text: Petr Horálek

Foto: Wikimedia

S Máchovým jménem se ve veřejném prostoru setkáváme nejčastěji první májový den. Na tento státní svátek, kdy ovšem podle litery zákona uctíváme práci, nikoli lásku, se lidé často schází u jeho sochy, nebo si aspoň zarecitují pár veršů z jeho nejslavnější básně. Karel Hynek Mácha žije dál v kolektivní paměti, i když v romantické a zidealizované verzi. V soukromém životě zase takový sympaták nebyl. Za manžela, švagra či zetě byste ho asi nechtěli.

Provokatér se zářícíma očima

Měl uhlašené chování, ale oblékal se příliš nápadně. Možná to byla z jeho strany póza, snad provokace. Někdy si

na sebe brával červenou čepici a jezdecké boty s ostruhami, až si ho jednou při procházce v ulicích spletli vojáci s arcivévodou Františkem Karlem, bratrem císaře Ferdinanda, který měl přijet na neformální návštěvu. Často otevřeně urážel lidi ve svém okolí a dělal si z nich zbytečně nepřátele. Měl posmutnělý, zádumčivý výraz, přesto se rád zasmál. Někteří o něm prohlašovali, že to nemá v hlavě úplně v pořádku.

K ženám se choval jako kavalír i jako cynický tyran. Dovedl být vulgární a sexuálně otevřený. Jeho myšlení bylo pragmatické, chladné, duši měl nicméně romantickou. Miloval pražský Vyšehrad, kde po večerech přemýšlel o českých dějinách. Vyhledával hřbitovy, popraviště nebo krajinu s divokými skalisky – prostě vše tajemné

a dobrodružné. Kdo ho potkal, musel si všimnout jeho zářících očí a černých vousů. Ač připomínal aristokrata, ve skutečnosti pocházel z chudých poměrů. Možná i proto tak často utíkal do světa fantazie. Vedl si také seznam hradů, které navštívil.

Hynku! Viléme!! Jarmilo!!!

Třebaže studoval práva a oddával se vášni pěšího cestování, proslavil se nakonec jako básník. Svě nejznámější

Máchovo muzeum v Litoměřicích

FOTO: MĚSTO LITOMĚŘICE

Nejslavnější Máchova socha se nachází v pražských Petřínských sadech, její replika stojí v Litoměřicích

dílo vydal půl roku před smrtí – v dubnu 1836. Příběh lyrickoepického Máje inspirovaly skutečné události. Když Mácha pobýval v Doksech u kamaráda ze studií, dozvěděl se při návštěvě Bezdězu, že v 18. století byl ve zdejších kraji popraven mladík, který zabil svého otce, jenž mu bránil v lásce. A v autorově fantazii se pak zrodil nesmrtelný příběh s postavami Hynka, Viléma a Jarmily. Dobová kritika ho však označila za málo vlastenecký. Máj je určitě jednou z nejvydávanějších českých knih vůbec. Přesné číslo neznáme, ale jistě přesahuje 250. První vydání, jediné za autorova života, mělo pouhých 600 výtisků.

Poslední týdny života

Na Litoměřicku strávil Mácha posledních několik týdnů svého života. Nastoupil sem jako praktikant do advokátní kanceláře. V přírodě se cítil šťastný, mezi lidmi ale musel lhát. V Praze totiž nechal snoubenku Lori a svého nemocného nemanželského

Cedule na domě na Karlově náměstí v Praze

syna. Šéfovi nicméně tvrdil, že už mají po svatbě. Tu však teprve chystal.

K tragédii došlo v neděli 23. října 1836. Mácha jako obvykle trávil podvečer v přírodě, na vrchu Radobýl psal básně a kochal se výhledy do kraje. Vtom si všiml, že v Litoměřicích hoří. Požár ho zaujal

a rychle k němu utíkal. Oheň zachvátil nejméně jedenáct stodol s obilím. Mácha hasil jako zběsilý. Aby mu plameny neublížily, musel se polévat vodou, kterou i pil.

V úterý 1. listopadu psal poslední dopis Lori. Arogantně jí přikazoval, aby nevycházela z bytu a s nikým se nestýkala, ani s rodinou. Jinak ho už nikdy neuvidí. Svatba prý bude přesně za týden. Všechny hosty si pozve Mácha sám, jinak od oltáře beze slova odejde. Tehdy už se u něj projevovaly žaludeční problémy, zesilovala bolest ve střevech a na prsou. V dalších dnech se nutil k jídlu, ale nic v sobě neudržel, stále pil. V sobotu 5. listopadu už tušil, že má choleru. Sousedé mu ještě stihli zatopit v kamnech a přivolat kněze, na kterého už umírající nereagoval. Konec přišel v neděli 6. listopadu ve tři hodiny ráno. Máchovi bylo pouhých 25 let.

Pohřeb se konal v úterý 8. listopadu, v den, na který si naplánoval svatbu. Jeho maličký syn Ludvík ho na věčnost následoval jen o několik měsíců později. Snoubenka Lori, vlastním jménem Eleonora Šomková, se s odstupem času vdala za policejního úředníka a Máchu přežila o 55 let. □

Eleonora Šomková byla matkou jediného Máchova dítěte

Osobní svědectví o vlastní smrti

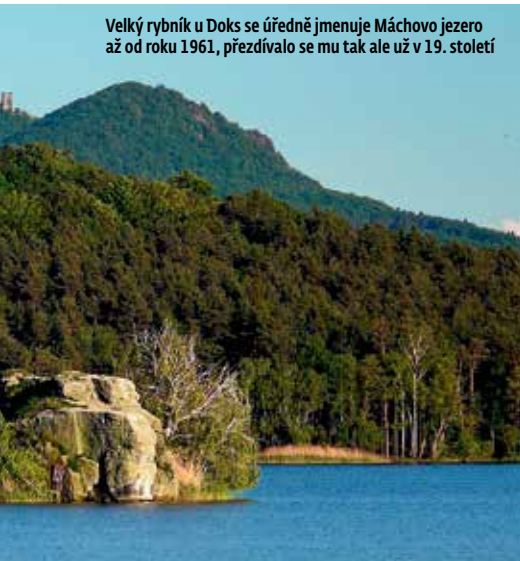
Díky zápiskům a dopisům od samotného Máchy máme podrobné svědectví o jeho posledních dnech v Litoměřicích. Najdeme v nich i zmínku, jak se nakazil kontaminovanou vodou: „Vylez jsem na stodolu na špic a sedl jsem jako na koně a ti druzí mi podávali vodu a já jsem furt střechu políval, aby nechytla, ale sotva jsem tam vydržel horkem a větrem; vždycky než jsem vodu vylil, musil jsem si ksicht natřít a napít se.“ Původně se tvrdilo, že zemřel na zápal plic. Dnes převažuje názor, že šlo o druh cholery.

Druhý pohřeb jako národní manifestace

Původně byl Mácha pohřben v Litoměřicích. Během záboru Sudet na podzim 1938 ale došlo k převozu jeho ostatků do Prahy, a to za účasti guvernéra národní banky a pražského primátora. Slavnostní uložení básníkovy těla na Vyšehrad proběhlo 6. května 1939. Dubová rakev zahalená státní vlajkou byla předtím vystavena v panteonu Národního muzea a městem prošel velký průvod. Následující den se uskutečnil církevní obřad. Událost byla vysílána dvouhodinovým přímým přenosem v rozhlasu.

Velký rybník u Doks se úředně jmenuje Máchovo jezero až od roku 1961, přezdívalo se mu tak ale už v 19. století

Červnové počasí vyloženě láká do přírody. Stromy omamně voní, ptáci radostně zpívají, louky svítí barvami a sluníčko hřeje. Vyjedte si s rodinou na výlet třeba jen kousek za město nebo do vzdálenějších koutů kraje. Čekají na vás turistické stezky, otevřené zámky, rozhledny i kempy u řeky.

ZÁBAVA UVNITŘ

Pohádková země se strašidly v zámeckém sklepení i ve věži

V Klášterci nad Ohří určitě stojí za návštěvu místní zámek. Nabízí tři prohlídkové okruhy, jeden i pro děti. Jmenuje se Pohádková země a jedná se o expozici trpaslíků, strašidel a dalších bytostí od Vítězslavy Klímové. Prohlídka s průvodcem trvá asi 50 minut a doporučuje se na ni vzít si teplé oblečení, protože ze začátku vede sklepením. Děti se seznámí s pohádkovými postavkami a současně si prověří znalosti ovoce a zeleniny. Poté se přesunete po více než stovce schodů do hradní věže. Cestou nahoru poznáte další postavičky. V zámeckém areálu se dětem určitě budou líbit klece s papoušky a pávy. Navštívit také můžete muzeum hodin.

DO PŘÍRODY

Křížovou cestou na Jedlovou k rozhledně

Hora Jedlová je se svými 774 metry nad mořem třetím nejvyšším vrcholem Lužických hor. Nejhezčí cesta na ni začíná na náměstí v Jiřetíně pod Jedlovou, odkud se vydáte po zelené na Křížovou horu. Před domem č. p. 252 si všimněte dvířek v místě, kde se nachází bývalá stříbrná štola. Dále budete stoupat křížovou cestou na Křížovou horu (563 m n. m.), na které stojí kostel. Budete pokračovat po zelené až na sjezdovku pod Jedlovou. Z odpočinkového místa se vydáte po červené na vrchol Jedlové, kde se rozprostírá lanový park, restaurace a rozhledna s krásným výhledem. Kromě toho je zde i půjčovna koloběžek, což se může hodit při zpáteční cestě.

PRO VODÁKY

Ubytování v kempu a bezpečné splutí Bíliny

V pěkném a čistém kempu Bílina Kyselka najdete bazén s tobogánem, dětský bazén, multifunkční hřiště a spoustu vyzítí pro rodiny. Je tu možnost ubytování jak ve stanu, tak v chatkách. Od vlaku to sem máte doslova pár kroků. Vodákům doporučujeme splutí Bíliny ze Lbína do Stadice, které trvá maximálně tři hodiny v pohodovém tempu. Ještě před pár lety byla Bílina jednou z nejznečištěnějších řek Evropy a dnes je zde všude zeleno, stromy, keře, šťavnatá příroda, klid. Nejde o nijak širokou řeku, takže se nemusíte bát. I když se náhodou převrhnete, vodu budete mít po kolena a pádlem dosáhnete z obou stran na břeh.

NA PROCHÁZKU

Lesní stezka plná postaviček z večerníčků

Krásné místo pro milovníky večerníčků a jiných kreslených pohádek nadchne děti i dospělé. Jedná se o lesní stezku nedaleko sídliště Za Chlumem v Bílině. Ta vznikla už v roce 1974, ale většina původních postaviček se již rozpadla. V roce 2008 došlo k revitalizaci a každý rok přibývají nové postavy, lavičky a také herní prvky. Začátek je dost do kopce, plný kořenů a kamenů, ale potom už je cesta pohodlná i pro kočárek. Jako první se objeví skřítek, následuje americká rodinka Simpsonů, Křemílek a Vochoomůrka, víla Amálka, Bob a Bobek, Krteček a další. Děti se mohou vyřádit na opičí dráze nebo třeba prolézt velkým dřevěným hrochem.

Mirai

Pojez

festy 2023

Jelen

Video z minulých ročníků

12. 8. / Karlova Studánka

9. 9. / Ostravice

 pojez.cz
 [pojez.fest](https://www.instagram.com/pojez.fest)
 [pojez](https://www.facebook.com/pojez)

Auto Heller

PATRIOT

deník

Historie elektrizace

Text: Petr Štáhlavský
Foto: autor, archiv BLS, Wikimedia

JAK SE ROZŠÍŘILA ELEKTŘINA NA DRÁZE aneb vlaky pod trolejovým vedením

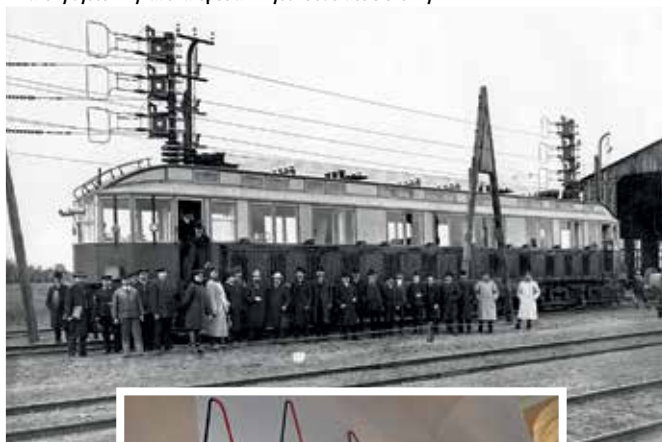
Letos v červnu je tomu 120 let, co se rozjely první elektrické vlaky na území současného Česka. Dráhu Tábor – Bechyně postavil český národní vynálezce a podnikatel František Křižík. Navrhl železnici přimknutou k terénu bez nutnosti budovat vysoké násypy, hluboké zářezy, nebo dokonce nákladné tunely, aby dokázal výhody nové trakce jako velkou sílu a rychlý rozjezd elektrických vozidel.

Třífázový systém vyžadoval speciální vysoké sběrače elektriny

První praktické využití našly elektrické lokomotivy v dolech

Švýcarská železnice BLS vznikla v roce 1913 už jako elektrifikovaná

Pokusy s elektřinou v dopravě začaly už v první polovině 19. století, ale za první skutečnou funkční elektrickou dráhu se považuje výstavní okruh Wernera von Siemens na živnostenském výstavě v Berlíně v roce 1879. Za svezení na této atrakci se platilo 20 feniků. Lokomotiva na 150 voltů jezdila po 300 metrů dlouhém okruhu a tahala tři malé vozíky s lavicemi pro zhruba dvě desítky lidí. Za čtyři měsíce provozu přepravila 86 tisíc zájemců.

Technické problémy s řadou řešení

Za dva roky otevřela firma Siemens & Halske na okraji Berlína první elektrickou tramvaj na světě s délkou tratě 2,5 kilometru. O rok později dodala stejná firma

první funkční elektrickou lokomotivu do uhelných dolů Zaukerode v Sasku. Jenže k běžnému využití elektrické trakce v dopravě bylo třeba vyřešit ještě mnoho problémů. Třeba přenos elektriny z pevného zařízení na pohybující se vlak.

K první lokomotivě v Berlíně byla elektřina přiváděna kolejnicemi, v každé koleji jeden pól. Pak se zkoušely různé typy třetí kolejnice. Tento systém se dodnes používá například v metru. Nakonec vyhrála trolej, speciálně profilovaný drát, a k ní přítlačované sběrače. Nejdříve se od roku 1889 začaly používat tyčové, které dnes známe z historických tramvají. Později vznikl typ ve tvaru lyry a na konci 19. století se objevil tzv. nůžkový pantograf. Ten se používá i v současnosti, byť prošel mnoha inovacemi.

Dalším problémem byl funkční a spolehlivý motor a způsob ovládní jeho otáček. Před více než 100 lety konstrukteři neznali polovodiče, proto se jako nejvhodnější jevil motor na stejnosměrný proud. Jeho výkon a otáčky šly snadno regulovat změnou napětí a proudu třeba prostřednictvím předřazených odporů. Řada vynálezců přesto hledala způsob, jak využít střídavý proud. Ten nabízel při vyšším napětí přenos většího množství energie. Technici museli vymyslet také přenos otáček z motoru na kola. Zpočátku se používal stejný princip jako u parních lokomotiv se spojnicemi. Velmi brzy se však objevily další typy převodů, přičemž motory poháněly přímo jednotlivé nápravy. Motory a přenos výkonu výrobci stále zdokonalovali. Vývoj polovodičů pak umožnil přechod od stejnosměrného motoru k asynchronnímu.

Stejnosměrný, nebo střídavý?

Na přelomu 19. a 20. století bylo nutné zvolit také nejlepší napájení vlaků, tedy napětí a proud (stejnosměrný nebo střídavý). Nejprve se používal stejnosměrný

systém o pár stovkách voltů. Brzy se u většiny tramvají ustálilo stejnosměrné napětí 600 V a u městských rychlodrah 750 V. Ale železnice potřebovala energie více. František Křížlík zvolil v roce 1903 pro železnici z Tábora do Bechyně třívodičové stejnosměrné napájení. Nad trať zavěsil dva souběžné vodiče, každý s napětím 700 V, třetím vodičem byly kolejnice. Ve střídavé variantě se třívodičový systém rozšířil na počátku 20. století na stovky kilometrů tratí v severní Itálii. Zvoleno bylo třífázové napětí 3,6 kV s kmitočtem 16 2/3 Hz.

Zkušební dráha napájená z třífázového zdroje střídavého napětí se třemi souběžnými dráty nad sebou vedle tratě fungovala v letech 1901–1904 u Berlína. Firmy AEG a Siemens & Halske tam testovaly elektrická vozidla při napětích 6–14 kV a při frekvencích střídavého proudu mezi 25 a 50 Hz. K přenosu energie na vozidla sloužily mohutné konstrukce na střeše s trojicí sběračů nad sebou. Elektřina tenkrát odhalila své možnosti, když 28. října 1903 vyvinul elektrický vůz AEG rychlost 210 km/h. Systémy s více vodiči se příliš nerozšířily. Dnes je můžeme spatřit například na švýcarských horských železnicích Gornergratbahn nebo Jungfraubahn.

Studijní cesty v cizině

Testovaly se také různé systémy s jedním vodičem. V roce 1905 byla německá dráha z Murau do Oberammergau elektrifikována jednofázovým systémem 5,5 kV 15 Hz a na několika tratích ve Francii, Itálii, Nizozemsku, Švédsku nebo v USA se zkušel střídavý proud

s frekvencí 25 Hz a různě velkým napětím. V Evropě se tato frekvence neuchytla, ale v USA na východním pobřeží s ní bylo elektrifikováno množství tratí. Na starém kontinentě se začátkem 20. století nakonec rozšířily tři hlavní proudové soustavy: 1 500 V a 3 000 V se stejnosměrným proudem a střídavá 15 kV 16 2/3 Hz.

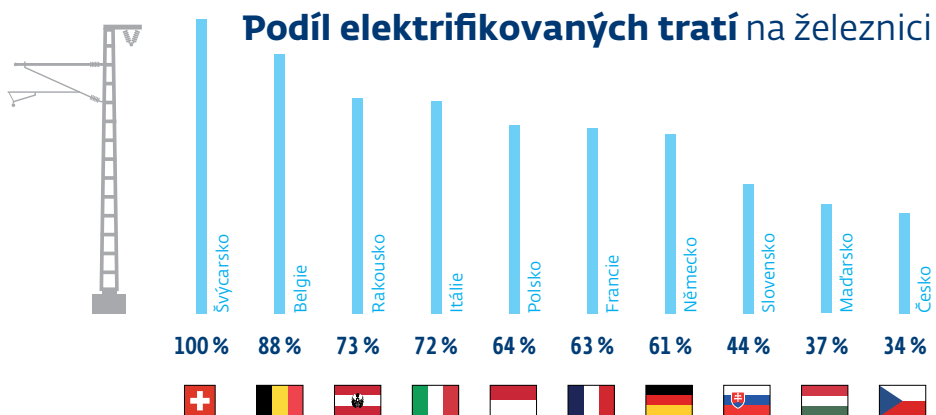
Když chtělo ministerstvo železnic zbavit pražské centrum a vinohradský tunel kouře z parních lokomotiv, rozhlíželo se po nejhodnější formě elektrizace. Čeští odborníci se rozjeli na studijní cesty do ciziny a potom doporučili soustavu 1 500 V. Elektrický provoz na pražských tratích byl zahájen v roce 1928 a později bylo 1 500 V zavedeno i na tratích z Tábora do Bechyně a z Rybníka do Lipna nad Vltavou. Elektrizace u nás odstartovala naplno až po roce 1945, a to na hlavním tahu ze severních Čech přes Prahu a Ostravsko na Slovensko do Čierné nad Tisou tehdy podle sovětského vzoru soustavou 3 000 V.

Střídavá trakce

Hlavní výhodou střídavé trakce je schopnost přenášet velké množství energie na velkou vzdálenost a nízká hodnota proudu, který je potřeba přivést do vozidla při velkých výkonech. Napájecí body mohou být ve větší vzdálenosti a navíc lze využít lehčí trakční vedení s menším profilem. Předností je i dostupnost. Soustava 22 kV 50 Hz se běžně používá ve veřejné přenosové síti. Nevýhodou je větší složitost lokomotiv.

Stejnosměrná trakce

Výhodou stejnosměrných soustav je jednoduchá konstrukce lokomotiv. Nevýhodou pak omezený výkon, který mohou přenášet. Je potřeba větší průřez vedení a více napájecích stanic, tzv. měniren.

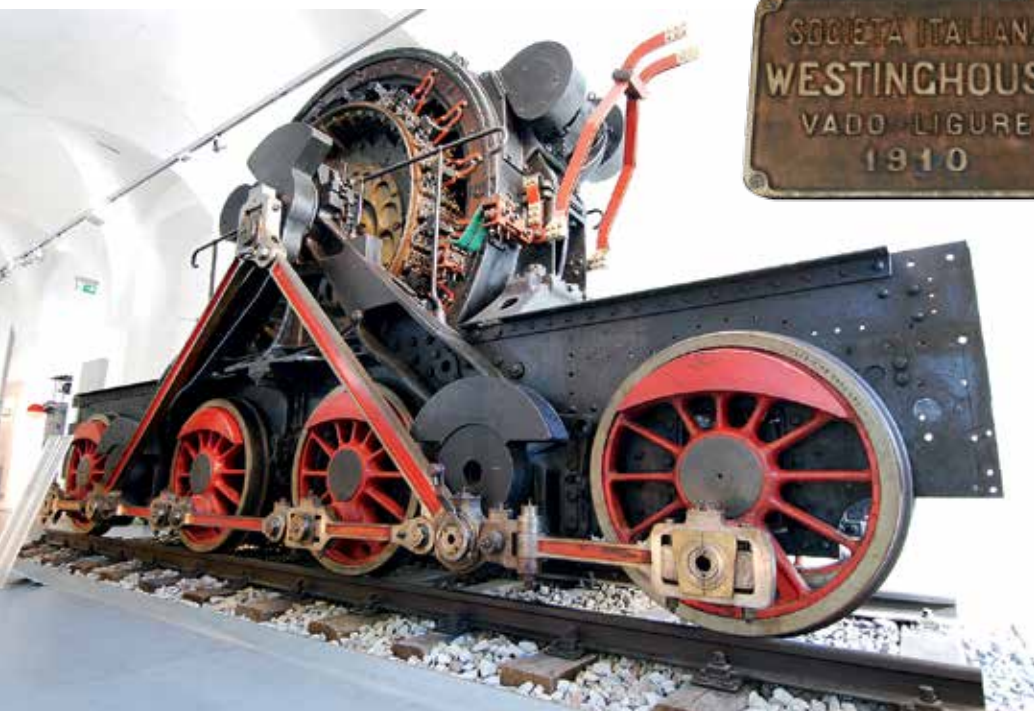

Jednoduše zařízené stanoviště elektrické lokomotivy ze začátku minulého století

Archaické tvary elektrických lokomotiv z 1. poloviny 20. století

Historické exponáty si lze prohlédnout třeba v drážďanském nebo milánském dopravním muzeu

Elektrina na míru

V Sovětském svazu používali napětí 3 000 V od začátku 30. let 20. století a koncem 40. let už měli elektrifikované zhruba 3 000 kilometrů železnic. Stejná trakce se využívala od roku 1923 na trati Benevento – Neapol v Itálii, kde se postupně prosadila jako hlavní na úkor zpočátku rozšířeného třífázového systému. V roce 1937 už byly zavedeny přímé elektrické expresy z Neapole přes Řím a Florencii až do Milána. Později mezi Římem a Florencií vznikla nová trať, tzv. Direttissima, která však odhalila limity stejnosměrného napájení při vysokých rychlostech. Proto začala Itálie napájet další vysokorychlostní tratě jednofázovou soustavou 25 kV 50 Hz.

V německy hovořících zemích se prosadila střídavá soustava 15 kV 16 2/3 Hz. Může za to dohoda uzavřená v roce 1912

mezi prusko-hessenskou, bavorskou a bádenskou drahou, které se domluvily na jednotném postupu. Následně se střídavá trakce rozšířila do Rakouska, Švýcarska, Švédska a Norska. Tento systém mohl používat už před 100 lety dostupné komutátorové stejnosměrné motory. Jeho nevýhodou je nižší frekvence proudu oproti obvykle používaným 50 Hz ve veřejné síti. Proto vznikly speciální drážní elektrárny, které dodávaly elektrinu železnicím na míru.

Nejmladší soustava

Ve druhé polovině 20. století doplnila tři hlavní trakční soustavy ještě jedna, o napětí 25 kV a běžně využívané frekvenci 50 Hz. Nejmladší soustava se stala také nejspěšnější. Její nástup umožnil pokrok ve vývoji polovodičových součástek. Velkým propagátorem využití

průmyslového kmitočtu byl maďarský elektrotechnik Kálmán Kandó, který ve 30. letech prosadil elektrizaci tratě Budapešť – Hegyeshalom soustavou 16 kV 50 Hz. V téže době testovali stejný kmitočet, ale s napětím 20 kV rovněž Němci na trati Höllentalbahn v pohorí Schwarzwald.

Velký kus práce při praktickém zavádění systému 25 kV 50 Hz odvedli Francouzi. Od roku 1952 ho začali využívat na svých tratích na severu země a brzy nato ho zavedli také v Sovětském svazu. Instalovaly ho železnice ve všech zemích, kde se elektrifikace tratí rozjížděla až koncem 50. a začátkem 60. let.

Novou trakční soustavu se v roce 1959 rozhodlo využívat také Československo. Elektrifikoval se jí jižní tah od Chebu přes Plzeň, České Budějovice, Jihlavu a Brno na Slovensko. Přednosti střídavé trakce vedly některé země včetně České republiky k rozhodnutí opustit starší systémy a zavést jednotně 25 kV 50 Hz. První úseky už byly přepnuté z napájení 1 500 V (Rybník – Lipno nad Vltavou) a 3 000 V (Břeclav – Přerov) na střídavý proud. V současnosti se na celém světě hovoří o elektromobilitě. Jak je vidět, železnice našla řešení elektromobility už před 100 lety a stále pracuje na jeho zdokonalení. □

12x ročně

Železničář

Železničář

Železničář Západ

Zajímá vás železnice hlouběji a chtěli byste si přečíst více článků s touto tematikou? Zkuste oborový magazín **Železničář**, který koupíte v ČD centrech a pokladnách nebo si jej můžete předplatit a získat navíc 4x ročně oboustranný plakát ve formátu A2. Více informací na stránkách zeleznicar.cd.cz

ČD Bike

Půjčovny kol a služby pro cyklisty

- 68 půjčoven kol (ve vybraných stanicích si lze vypůjčit i elektrokola a koloběžky)
- k dispozici kvalitní kola s předpisovou výbavou a pravidelným servisem
- přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma*

* Platí na vybraných tratích a v určených stanicích.

kolo
od 190 Kč/den
elektrokolo
od 340 Kč/den

TIP

Kolo si můžete
bezplatně zapůjčit
na jeden den
za 100 bodů
z věrnostního
programu ČD Body.

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbike

 České dráhy
Národní dopravec

ČD servis

ČD Nostalgie
Historická vozidla

Můžete potkat ve vlaku
Marek Calík

ČD Restaurant
Letní menu

ZAŽIJTE ATMOSFÉRU NOSTALGICKÝCH JÍZD nejen v Muzeu ČD v Lužné

Svezte se historickými vlaky a přijďte se pokochat největší sbírkou parních lokomotiv na našem území do Muzea Českých drah v Lužné u Rakovníka. V letošním roce se můžete těšit například na Modelvíkend, setkání Bardotek a nově zrekonstruovanou vnitřní expozici. A třeba se vydáte parním vlakem k Berounce nebo romantickým dolním Posázavím do Týnce nad Sázavou. Až do konce října je v rámci ČD Nostalgie připravena celá řada akcí.

Po zimní přestávce se znovu otevřely brány Muzea Českých drah v Lužné u Rakovníka. Největším lákadlem pro děti a dospělé jsou jistě parní lokomotivy. Najdete zde ale též historické motoráčky, dieselové či elektrické mašiny, dobové osobní i nákladní vozy a další zajímavosti související s železničním provozem. Prohlédnout si tady můžete také zabezpečovací techniku, návštěvidla, výpravky, svítilny nebo velké modelové kolejiště.

Komentované prohlídky

Zájemci o prohlídku muzea mohou využít služby průvodců, mezi kterými jsou bývalí strojvedoucí. Mnozí

z nich mají osobní zkušenosti s parním i motorovým provozem, a mohou vám tak poskytnout odborné a zároveň poutavé informace. Časy prohlídek, které trvají od 60 do 90 minut, jsou vyvěšené u pokladny. Pokud byste měli zájem o komentovanou prohlídku pro skupinu v anglickém jazyce, je potřeba si ji dopředu objednat a počítat s cenou 500 Kč. Ta česká je zdarma, tedy v ceně vstupného do muzea. V areálu funguje rovněž oblíbená úzkorozchodná dráha.

Párou k Berounce až do Nižboru

Modelvíkend, největší modelářská událost, proběhne 24. a 25. června. Oslaví již desátý ročník a u této slavnostní

příležitosti se poslední červnovou sobotu uskuteční mistrovství ČR v železničním modelářství. Akci doplní přehlídka lokomotiv na točně či modelářská burza. Oblíbené jízdy parním vlakem k Berounce, na Křivoklát nebo až do Nižboru se plánují na sobotu 1. července a 5. srpna.

O prázdninových středách, konkrétně od 5. července až do 30. srpna, můžete návštěvu muzea spojit s projíždkou historickým vozem, který vás doveze do Chomutova, kde bude zpřístupněn železniční depozitář Národního technického muzea. Na podzim vás čeká setkání Bardotek, jež proběhne 7. a 8. října. Nabídně jízdy zvláštních vlaků, přehlíd-

Před vstupem do Muzea ČD

Otevírací doba:

- » V červnu, červenci a srpnu od úterý do neděle a ve státní svátek od 9.30 do 17 hodin
- » V září a říjnu v sobotu, neděli a ve státní svátek od 9.30 do 17 hodin

Vstupné:

- » Děti do 3 let včetně (v doprovodu platící osoby starší 18 let) zdarma
- » Děti od 4 do 15 let, senioři nad 65 let, studenti do 25 let a držitelé průkazu ZTP 160 Kč
- » Plné vstupné 190 Kč
- » Rodinné vstupné (dva dospělí + dvě děti do 15 let) 530 Kč
- » Za 100 ČD Bodů z věrnostního programu Českých drah získáte voucher na vstup pro jednu osobu zdarma (voucher je platný 12 měsíců)

Výběr z akcí v sezoně 2023

- » **3. 6.** Pražský dopravní den dětí v Braníku
- » **24. a 25. 6.** Modelvíkend v Lužné u Rakovníka
- » **1. 7. a 5. 8.** Historickým vlakem z Muzea ČD k Berounce (Lužná u Rakovníka – Nižbor a zpět)
- » **Středy od 5. 7. až do 30. 8.** Z muzea do muzea (Lužná u Rakovníka – Chomutov a zpět)
- » **23. 7., 20. 8. a 1. 10.** Párou Posázavím do Týnce nad Sázavou (Praha-Vršovice – Týnec nad Sázavou – Čerčany – Praha-Vršovice)
- » **30. 9.** Párou Prahou do Roztok u Prahy
- » **7. a 8. 10.** Setkání Bardotek v Muzeu ČD
- » **28. a 29. 10.** Slavnostní ukončení sezony v Muzeu ČD

Historický motoráček Hurvínek

Depozitář Muzea ČD v Olomouci

ku lokomotiv na točně a noční fotografování v areálu. Sezóna v muzeu skončí o posledním říjnovém víkendu, kdy se zde chystají nejen zvláštní jízdy do Řevničova, ale i strašidelný den.

Dětský den s Hurvínkem

V rámci ČD Nostalgie proběhnou i další akce. Přijďte si s dětmi užít například tradiční Pražský dopravní den dětí. Tentokrát se centrem oslav stane v sobotu 3. června nádraží Praha-Braník. Těšit se můžete na jízdy parního vlaku, historické motorové soupravy a spoustu zábavy nejen na kolejích. V obvodu stanice Praha-Braník bude jezdit zdarma historický motoráček Hurvínek a zájemci mohou zkusit také jízdu na pákové drezině spolku Železniční Česká Sibiř.

V termínech 27. července, 20. srpna a 1. října se chystají okružní výlety do oblasti dolního Posázaví s návštěvou Týnce nad Sázavou po jedné z nejkrásnějších lokálek u nás. Jízdy s návštěvou města Sázava jsou naplánovány na 22. července a 19. srpna. Letošní no-

vinkou je výlet parním vlakem údolím Vltavy do Roztok u Prahy, na který se můžete vydat 30. září.

Péče o historické dědictví

V Olomouci se nachází depozitář a dílna Muzea ČD, kde jsou uschovány skvosty naší železniční historie, například nejstarší provozuschopná parní lokomotiva na našem území Kocúr (314.303) z roku 1898, rychlíková krasavice Rosnička (464.202) z roku 1956 nebo elektrická Bobina (E 499.085) z roku 1958. Olomoucký depozitář otevírá pouze ve vybrané dny u příležitosti konání veřejných akcí.

České dráhy se dlouhodobě věnují péči a záchraně našeho technicko-kulturního dědictví. Provoz a údržba historických železničních vozidel by se neobešly bez nadšení dobrovolníků a fanoušků. Pomáhají také sponzoři a návštěvníci Muzea ČD v Lužné u Rakovníka nebo účastníci nostalgických jízd. I oni zaplacením vstupného nebo jízdového finančně podporují záchranu památek na kolejích. □

Více na www.cdnostalgie.cz
www.facebook.com/cdnostalgie

LETNÍ NABÍDKA ČD RESTAURANT

přináší lehká jídla a svěží chutě

LETNÍ
MENU
PLATÍ OD
31. 5. 2023

Přichází léto a s ním i nové menu z nabídky ČD Restaurant. Sezona výletů vrcholí, je příjemné počasí, tak proč si cestu ještě nevylepšíte lahodnými pokrmy připravenými z čerstvých surovin? Nové menu se ve vlacích podává od 31. května.

Letní nabídku ČD Restaurant pro vás Lopět připravil Juniorský národní tým kuchařů a cukrářů AKC ČR, který se už intenzivně připravuje na světovou kuchařskou olympiádu IKA 2024 ve Stuttgartu. Při tvorbě nového menu mladí kuchaři využili letní suroviny a zajímavě je zkombinovali s těmi již osvědčenými. Výsledek můžete ochutnat a posoudit na palubě vozů Českých drah.

Typická letní zelenina

Receptury pro nové menu v dálkových spojích Českých drah vychází z charakteru letního období. To znamená, že jídla jsou lehká a navíc zajímavým způsobem kombinují použité suroviny. A co si pro vás tým kuchařů připravil tentokrát? Stále platí oblíbené rčení, že

polévka je grunt, a co teprve ta pórková. Ochutnejte typickou letní kořenovou zeleninu v podobě polévky, která vás krásně osvěží.

Pokud dáváte přednost vegetariánské kuchyni, jistě oceníte cuketové placky podávané se šťouchanými bramborami a nakládanou zeleninou. Jedná se o zajímavou lehčí alternativu tradičních bramboráků, která je ještě nadto dochucená uzeným sýrem. Svěžím doplněním je k tomu nakládaný salátek.

Ze dvora Rudolfa II. na váš stůl

Jako druhou variantu hlavního jídla, tentokrát masovou, nabízí ČD Restaurant oblíbený španělský ptáček s jasmínovou rýží. Navzdory svému jménu nepochází recept ze Španělska, nýbrž

vznikl na dvoře císaře Rudolfa II., jehož matka byla Marie Španělská. Na císařském dvoře tím pádem vařili také španělští kuchaři. Ti připravovali telecí závitky s nádivkou, které byly považovány za specialitu. Známá autorka kuchařek Magdalena Dobromila Rettigová používala název španělské ptáčky pro závitky ze zeleného listu plněné vepřovou sekaninou. Později se pod stejným jménem začal uvádět závitky z telecího masa. A vy ho teď můžete vyzkoušet ve vlaku.

Jaké ovoce máte spojené s českým létem? Mnozí z vás v dětství jistě na zahrádě u babičky sbírali oblíbený rybíz. V novém menu ho zkuste v lahodné kombinaci s rebarborou. Rybízový koláč s mandlovou drobenkou sypaný čokoládou je ideální sladkou tečkou, navíc ještě v kombinaci s dobrou kávou a příjemným výletem. To je prostě léto, jak má být. □

*Uvedené ceny platí pouze v rámci Happy Hours.

Pórková
polévka
75 Kč*

Španělský ptáček
s jasmínovou rýží
239 Kč*

Cuketové placky
s uzeným sýrem,
šťouchané brambory
a nakládaná zelenina
199 Kč*

Koláč s rybízem a rebarborou
s mandlovou drobenkou
sypaný čokoládou
85 Kč*

NA HUDEBNÍ PARTY COLOURS OF OSTRAVA zvláštním vlakem tam i zpět

Vydejte se na 20. ročník festivalu Colours of Ostrava, který proběhne od 19. do 22. července v industriální oblasti ostravských Dolních Vítkovic, jak jinak než vlakem. Prahu a Ostravu propojí již tradiční Colours Expres Českých drah. Těšit se můžete na výjimečné divácké zážitky na osmi hudebních scénách, 70 zahraničních kapel mnoha žánrů a také přes 40 domácích jmen.

OneRepublic, Macklemore, Ellie Goulding, nigerijská superstar Burna Boy, kultovní indie rockeři Interpol, fenomenální zpěvák Jacob Collier, legenda brazilské hudby na svém rozlučkovém turné Gilberto Gil, hvězda elektronické hudby Kavinsky, ale třeba i Ewa Farna, Ben Cristovao, Monkey Business a Vypsaná fXa – to je jen výběr hlavních taháků 20. ročníku festivalu Colours of Ostrava.

Řečníci z celého světa

Vedle dvou hlavních open air scén proběhnou koncerty také na ORLEN Drive stagi s divokými tanečními kapelami, v multifunkční aule Gong, která nabídne klidnější hudební zážitky, nebo na Full Moon stagi, zaměřené na to nejaktuálnější ze současné alternativní zahraniční a domácí hudební scény. Nová Cacao stage zavede publikum na pobřeží azurových moří Střední Ameriky a nabídne taneční a pohybové workshopy, intimní hudební vystoupení písničkářů či přední světové DJ.

Lístek na festival zároveň platí i na vstup na mezinárodní diskusní fórum Meltingpot. Jeho šestý ročník nabídne

na deseti scénách přes 200 inspirativních řečníků z celého světa z různých oblastí společenského života. Jako hlavní hosté vystoupí Matthew Walker, přední odborník na spánek a autor světového bestselleru Proč spíme, dále expert na dýchání Patrick McKeown, autor knihy The Oxygen Advantage, nebo třeba zakládající člen kapely Faithless Jamie Catto.

Bohatý doprovodný program

Na festivale nebudou chybět divadla, projekce filmů, workshopy nebo výtvarné aktivity. Rodiče si užijí velkou rodinnou zónu s bohatým programem i hlídáním dětí. V rámci Colours Plus budou moci návštěvníci festivalu prozkoumat ostravské turistické cíle. Tradiční projekt Colours bez bariér nabídne zdravotně znevýhodněným návštěvníkům řadu služeb. A kde během Colours of Ostrava spát? Vedle řady ubytování pod střechou mohou návštěvníci využít festivalový kemp vedle Slezskoostravského hradu nebo luxusní stany Chill Village nedaleko areálu a předem postavené stany Tent Inn Village. □

Jízdní řád

Colours Expres vyrazí ve středu 19. července z Prahy hl. n. v 10.40 a staví v Kolíně, Pardubicích, České Třebové a Zábřehu na Moravě. Vystoupit můžete ve stanici Ostrava-Svinov, Ostrava hl. n. nebo ve stanici Ostrava střed, která je vzdálená asi 700 metrů od vstupu na festival. Zpáteční speciál vyjede v neděli 23. července v 11.01 ze stanice Ostrava hl. n. a v 11.09 zastavuje ve stanici Ostrava-Svinov. Pro ty, kteří chtějí odjet hned po festivale, pojedje opět noční spoj s odjezdem z Ostravy střed ve 2.35 a z Ostravy hl. n. ve 2.40, vlak bude přistaven pro nástup ve stanici Ostrava střed ve 2.15. Po zastavení v Přerově, Olomouci, Zábřehu na Moravě, České Třebové, Ústí nad Orlicí, Chocni, Pardubicích a Kolíně vlak přijede v 6.48 do Prahy hl. n. Ve vlacích platí běžné jízdné se všemi slevami a povinnou místenkou za 35 Kč.

Více na
www.colours.cz
a www.cd.cz

Marek Calík / Civilní Obrana

JSME KAPELA PRO VŠECHNY GENERACE, fotí se s námi holky i jejich rodiče

Už jste byli na koncertě přímo na nádraží? Pokud ne, tak 5. července budete mít šanci, protože skupina Civilní Obrana s frontmanem Markem Calíkem zahraje pro cestující v Brně, Žďáru nad Sázavou, Havlíčkově Brodě, „domovské“ Čáslavi, Kolíně a v Praze. Přesuny mezi městy přitom zvládne vlakem. Pro tuto unikátní akci se ujal název Šesterák, což odkazuje na počet vystoupení. Kapelu pak v létě čekají asi tři desítky koncertů, zejména na festivalech a městských slavnostech.

Jak se těšíte na Šesterák? Zvládnete šest koncertů v jediném dni, každý na jiném nádraží?

I když je tohle speciální turné hodně náročné, těšíme se na něj možná více než na jakýkoli jiný koncert. Je pravda, že se nám hodně kolegů diví, že do takové výzvy jdeme, ale nás spojení hudby a přátelství moc baví. Díky tomu, že budeme cestovat vlakem, se k nám může kdokoli připojit a zažít s námi celé turné! To mi přijde absolutně skvělé a unikátní.

Vystupujete pravidelně takhle venku?

V létě máme spoustu vystoupení na velkých českých festivalech a městských slavnostech. Proto je pro nás buskingové provedení velké odreagování. Začali jsme s ním v době pandemie, kdy jsme prostě vzali kytary a jeli si zahrát například před pivovar v Kutné Hoře nebo na pražskou náplavku. K našemu překvapení vždy dorazilo několik stovek fanoušků, kteří s námi zpívali naše písničky, tak nás napadlo udělat z toho něco zajímavého, něco jedinečného. Třeba Šesterák.

Co máte raději: busking na ulici, nebo koncert v klubu?

Většinou je to tak, že mě nejvíce baví to, co mi zrovna chybí. Takže když hraje-

me na podzim koncerty v kulturáčích nebo klubech, těšíme se na léto a v létě zase do kulturáků. Mě osobně buskingové hraní baví moc, protože máme blízko k fanouškům. Stojíme vlastně přímo uvnitř publika a můžeme spolu komunikovat na půl metru. Publikum se stane součástí kapely a kapela součástí publika.

Jaký program chystáte na léto? Na jakých festivalech budete vystupovat?

Tohle léto bude zase parádní. Budeme hrát skoro každý víkend až do konce

září. Těšíme se na všech asi 30 koncertů, z těch největších můžu jmenovat Vysočina Fest, Rock in Plzeň, Polanka summer fest, Přestěnice open air music fest, Lážo Plážo Fest v Otrokovicích nebo Slavnosti Břeclav. Je toho strašná spousta, určitě mrkněte na naše sociální síť nebo webové stránky a dorazte!

Jak byste označil hudební styl, který hrajete?

V našich písničkách jsou prvky rokenrolu, punku, rocku, hard rocku, popu a dalších žánrů. Vše je doplněno upřím-

Skupina
Civilní Obrana
v plném
složení

Vizitka

Zpěvák, kytarista a skladatel hudby a textů Marek Calík se v dětství chtěl stát fotbalovým brankářem. Místo toho na střední škole v Čáslavi založil v roce 2005 hudební skupinu Civilní Obrana, aby měl úspěch u děvčat. Teprve potom se naučil pořádně hrát. Rád jí, spí, slaví a provokuje. Nejraději tráví čas s přáteli. V kapele, která už vydala čtyři dlouhohrající alba, s ním dnes hraje Miloslav Procházka, Pavel Neumann a Pepča Semerád.

nými texty, které jsou většinou o našich vlastních pocitech, zážitcích nebo touhách. Skvělé je, že se v nich spousta posluchačů také najde.

Kromě toho, že zpíváte a hrajete, také skládáte pro kapelu písničky. Kde na ně čerpáte inspiraci?

Texty k písničkám píšu vždycky já a píšu je pokaždé někde na pivo. Všiml jsem si, že nejlepší nápady přichází mezi pátým a šestým pivem. Problém je ten, že ta část večera mezi pátým a šestým je kvůli větší chuti a žízni strašně krátká, takže na to pivo musím i v dalších dnech. Mně to teda moc nevadí, ale doma se z toho úplně neradujou.

Je pravda, že se jmenujete podle zkušebny, kterou jste měli ve škole v bývalém skladu civilní obrany?

Je to pravda! Naše kapela vznikla na střední škole v Čáslavi ve skladu, kte-

rý byl hned vedle čekárny na tělocvik – s cílem sbalit nějaké holky. Nikdo jsme tenkrát na nic neuměli moc dobře hrát. Problém nastal ve chvíli, kdy za námi přišel spolužák, že by nás chtěl pozvat na koncert. My neměli natrénovanou žádnou písničku, ale řekli jsme, že úplně v pohodě. Pak se nás zeptal, jak se vlastně jmenujeme. Koukali jsme na sebe asi 15 vteřin, až ze mě vypadlo: „No, Civilní Obrana.“ Několikrát jsme ten název chtěli změnit, ale už kvůli tomu, jak hloupě to vzniklo, nám to přijde vlastně super.

Jednu jste říkal, že vaše publikum dospívá společně s vámi. Platí to stále?

Z toho mám obrovskou radost. Na naše koncerty už chodí úplně všichni. Holka ve dvaceti a mamka s tátou kolem padesátky a užívají si to všichni úplně stejně. Po vystoupení se s námi fotí školáci, středoškoláci a všichni dospělí. Úžasné je, že nám dost často píšíu i lidé

v důchodu, že by jednu chtěli vidět náš koncert. Jsme kapela pro všechny generace.

Používáte při cestách s kapelou často vlak?

Několikrát jsme už vlakem na koncert vyrazili a bylo to parádní. Pohodlíčko a žádné stresy s ostatními řidiči na silnici. Samozřejmě úplně nejraději trávíme celou cestu v jídelním voze.

Kam jste dojel vlakem nejdál?

Vlakem cestuju často na trase Praha – Čáslav – Brno a čas od času vyrazím na delší výlet, například do Vídně nebo Budapešti. Jako kapela jsme se jednou vypravili vlakem na fotbal do švýcarského Sankt Gallenu. Všichni jsme byli nadšení, protože se jelo mezi krásami Alp. Během cesty nás ostatní cestující přemluvili, ať zahrajeme, takže z toho byl opět mejdan. □

POZNEJTE LETNÍ BUDAPEŠŤ JAKO HISTORICKÉ MĚSTO s nočním životem a léčivými prameny

Plánujete dovolenou, ale ještě nevíte, kam se vydat? Navštivte fascinující maďarskou metropoli, ležící jenom pár hodin cesty vlakem od našich hranic. V Budapešti objevíte velké množství architektonicky cenných památek a lázeňských domů, které doplňuje zajímavá turistická atrakce, tzv. ruin bary. Majitelé těchto podniků zvelebili prostory starých budov a vdechli jim originalitu pozoruhodnými uměleckými instalacemi.

Foto: Shutterstock a Wikimedia

Pokud jste nikdy nebyli v Budapešti, věřte, že vás očaruje. Říká se jí perla na Dunaji a vznikla sloučením dvou původních měst, Budína a Pešti. Cílová stanice vaší cesty se jmenuje Budapest-Nyugati a nachází se přímo v centru. Až se pokocháte malebným historickým nádražím, vydejte se na obhlídku památek a místních dobrot. Čabajku, uherák a víno si dopřejete v jedné z nejvýznamnějších ulic města, na třídě Váci utca. A navštívit můžete například vrchol Várhegy s komplexem hradních paláců nebo neogotickou budovu parlamentu. Nejkrásnější pohled je na tuto impo-

zantní stavbu za tmy, když je nasvícená, a to nejlépe z protilehlého břehu nebo z paluby lodi plující po Dunaji.

Hlavní památky

Zatímco budova parlamentu byla postavena v novogotickém stylu v letech 1885 až 1904, Budínský hrad je starobylým sídlem. Unikátní areál, ve kterém najdete středověké budovy, architekturu z období baroka i stavby z 19. století. Poblíž hradu se nachází Matyášův chrám, který se v minulosti stal místem dvou korunovací a několika královských svateb. Katedrálu se kvůli nádherné výzdobě a barevným vitrážím vyplatí vidět zvenku i zevnitř. Další památkou v historickém centru Bu-

dína je Rybářská bašta. Na první pohled vás zaujme svým unikátním vzhledem. Systém hradeb, věží a podloubí připomíná hrad z fantasy filmu.

Na pobřeží řeky najdete zvláštní památník. Nachází se zde 60 párů železných bot jako připomínka úmrtí židovských občanů, kteří byli za druhé světové války zastřeleni přímo na břehu Dunaje. Návštěvu památníku můžete spojit s procházkou kolem řeky, odkud se vám naskytne výhled na nejznámější pamětihodnosti. Abyste viděli sochu Svobody, nemusíte cestovat až do New Yorku, v Budapešti mají svou vlastní. Jedná se o čtrnáct metrů vysokou postavu ženy držící

Termální lázně Széchenyi

Tradiční maďarské pouliční jídlo

palmový list. Postavili ji na Gellértově hoře v roce 1947 na oslavu osvobození Maďarska od nacistické nadvlády. Výšlap na horu je sice náročnější, ale za výhled na celé město opravdu stojí.

Tržnice jako nádraží

Vaše návštěva by nebyla úplná bez ochutnávky místních pokrmů. K tomu se nejlépe hodí zajít na tržnici na náměstí Fővám tér, která vzhledem připomíná nádraží. Pochutnáte si zde například na tradičním maďarském salámu nebo na skvělém tokajském víně. Variantu langoshe s kečupem a sýrem jistě znáte, v Budapešti zkuste místo kečupu zakysanou smetanu. Dalšími zdejšími pochutinami jsou papriková klobása, zelné závitky a samozřejmě guláš. Nečekejte ovšem hustou omáčku a knedlíky, guláš je

Matyášův chrám

Bar Szimpla Kert

v Maďarsku polévka. Jako sladkou tečku zkuste dobošové řezy (Dobos torta), což je sedmivrstvý dort s čokoládovým krémem a karamelovou polevou. A na dobrou kávu si zajděte třeba do stylové kavárničky Stika Budapest.

Noční život v ruinách

Maďarská metropole je známá svým nočním životem. Pokud máte rádi stylové bary s pokreslenými stěnami, uměleckými instalacemi a třeba lustry z plastových kelímků, budou pro vás budapeštské ruiny tím pravým. Najdete zde spoustu kaváren, barů a diskoték, které jsou vybudované v prostorách starých a omšelých budov. Momentálně můžete v Budapešti najít kolem dvaceti takových podniků. Mezi nejznámější patří Szimpla Kert, Doboz nebo Red Ruin. Největší komplex tzv. ruin barů se jmenuje Instant a skládá se z osmi barů a čtyř tanečních parketů.

Královské lázně

V Budapešti je více než 100 termálních pramenů a nachází se zde hned několik lázeňských komplexů, ve kterých si užijete zasloužený odpočinek po dlouhých procházkách městem. Koupání to bude opravdu královské, protože většina lázeňských bazénů je obklopená zdobenými sloupy a mramorovými podlahami. A pokud by vám relaxování nestačilo, vydejte se na Markétin ostrov (Margitsziget), známý jako budapeštská oáza klidu a zeleně. Je to oblíbené odpočinkové místo, na kterém můžete navštívit rozsáhlý park, letní divadlo i kino, koupaliště, japonskou zahradu a také termální lázně. □

Lanovka na Budínský hrad

Zpět v čase

V dnešní době je Budapešť moderním velkoměstem, přesto některé její části připomínají časy dávno minulé. Jedná se například o sídliště Újpalota, které je zachovalou ukázkou architektury 70. let. Stojí na severovýchodním okraji města a při jeho návštěvě si budete připadat, jako byste se vrátili o 50 let nazpět. Sídliště bylo realizováno od roku 1969 na ploše původně užívané jako orná půda. Můžete zde vidět zvláštní budovy socialistické architektury i dětská hřiště, která pamatujete ze svého dětství nebo z některých starších filmů.

Přímé vlaky do Budapešti

Do maďarské metropole se dostanete pohodlně bez přestupu vlaky EuroCity Českých drah, které mezi Prahou, Brnem a Budapeští jezdí každé dvě hodiny. Mimoto můžete využít i noční cestu lůžkovým vozem. Z Prahy trvá cesta přibližně sedm hodin, z Brna do Budapešti dorazíte zhruba za čtyři hodiny. Na cestování doporučujeme využít výhodnou Včasnou jízdenku Evropa, kterou zakoupíte v e-shopu i u pokladních přepážek. Čím dříve jízdenku koupíte, tím levněji pojedete.

S JÍZDENKOU NA LÉTO PO KRÁSÁCH NAŠÍ VLASTI na jeden či dva týdny cestování

Prázdniny a doba dovolených se blíží. Užijte si nejkrásnější dva měsíce s jízdenkou na léto a procestujte vlakem celou republiku. Nemusíte plánovat, nemusíte spěchat. Tato síťová jízdenka platí na sedm nebo čtrnáct dní neomezeného cestování všemi vlaky Českých drah. Letos je navíc nově dostupná za zajímavou cenu i pro malé cestující, mládež a seniory.

Chcete během léta projet naši vlast vlakem křížem krážem? Vydat se, kam vás napadne, a mít možnost kdekoli vystoupit či nastoupit? Tu se vykoupat, jinde si skočit na oběd, tady přenocovat a objevit místa, o kterých jste dosud neměli ani tušení? Pak je pro vás jízdenka na léto ideální volbou. Je jedno, jestli se na prázdniny vydáte sami, s dětmi, nebo prarodiči a kolik destinací plánujete navštívit.

Letos i pro děti a seniory

Jízdenka na léto je optimální pro všechny cestující, kteří plánují během letních prázdnin dovolenou po Česku. Její předprodej začíná 15. června. První den platnosti může být nejdříve 1. července a poslední 31. srpna 2023. S touto síťovou jízdenkou může jedna osoba jezdit neomezeně všemi vlaky Českých drah

ve 2. vozové třídě po dobu sedmi nebo čtrnácti po sobě jdoucích dní.

Základní cena sedmidenní verze činí 1 390 Kč a čtrnáctidenní 1 990 Kč, s In Kartou s jakoukoli platnou zákaznickou aplikací nebo platným průkazem ITIC pak 1 190 Kč, respektive 1 690 Kč. Od letošního roku ji lze zakoupit rovněž pro děti a mládež ve věku 6–18 let, seniory od 65 let a invalidní osoby ve třetím stupni. Pro ty činí cena sedmidenní jízdenky 695 Kč a čtrnáctidenní 995 Kč.

Ceny jízdenky na léto

	Základní cena	S In Kartou či ITIC	Cestující ve věku 6–18 a od 65 let, studenti 18–26 let, invalidé III. stupně
7denní	1 390 Kč	1 190 Kč	695 Kč
14denní	1 990 Kč	1 690 Kč	995 Kč

Vlastnosti a výhody

- » Cestování vlaky ČD po celé republice po dobu sedmi nebo čtrnácti dní bez omezení počtu najetých kilometrů
- » Neomezený počet jízd a použitých kategorií vlaků ČD po dobu platnosti jízdenky
- » Lze si k ní přikoupit jednorázovou jízdenku do 1. vozové třídy
- » Jízdenka je vázaná na konkrétní osobu
- » První den platnosti je 1. července až 30. srpna, poslední možný den použití je 31. srpna 2023
- » Lze si ji koupit u pokladní přepážky, v e-shopu a v aplikaci Můj vlak nebo u pověřené osoby ve vlaku (bez příplatku jen pokud jedete ze stanice či zastávky, kde není otevřena pokladna)

Váže se na konkrétní osobu

Jízdenka na léto je nepřenositelná a obsahuje jméno a příjmení nebo číslo průkazu cestujícího. Lze si k ní přikoupit jednorázový doplatek do 1. vozové třídy. Můžete si ji pořídit též s prvním dnem platnosti v období od 19. do 30. srpna, ale cestovat na ni lze stále jen do 31. srpna, přičemž cena zůstává stejná. Je tedy čistě na vašem rozhodnutí, zda se vám i ke konci prázdnin vyplatí. Oblíbenou jízdenku na léto zakoupíte u pokladních přepážek, v e-shopu ČD, v aplikaci Můj vlak nebo u pověřené osoby ve vlaku. □

Hledáme
STROJVEDOUČÍ
VEDOUČÍ POSUNU
POSUNOVAČE
MECHANIKY
ZÁMEČNÍKY
VLAKVEDOUČÍ

Zaměstnání s nejlepšími vyhlídkami

Dejte se na dráhu, která dává smysl.
Pracujte pro největšího českého železničního dopravce.

NABÍZÍME:

- 5 týdnů dovolené
- zkrácenou pracovní dobu bez snížení mzdy
- příspěvky na stravování, dovolenou a tábory pro děti
- příspěvky na výuku jazyků
- příspěvek na penzijní připojištění
- levnější cestování pro vás a vaši rodinu
- MultiSport kartu
- řadu příplatků nad rámec zákoníku práce (víkendy, svátky, noční práce, práce přesčas...)

POŽADUJEME:

- odpovídající vzdělání dle pracovní pozice
- velmi dobrý zdravotní stav

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Národní dopravce

Řecko

Text a foto: Vlastimil Hybrant

DVĚMA TRAJEKTY ZA PÍSEČNÝMI PLÁŽEMI a tyrkysovým Jónským mořem

Vyrazit do Řecka je v dnešní době jednoduché, stačí koupit letenky a za pár dní letíte. Naše cesta je však odlišná, ale nikoli trnitá. Už třetí desetiletí pro nás platí rčení, že i cesta může být cíl. A když už jedeme, je zapotřebí vidět a zažít co nejvíce v každém okamžiku. A to se nám cestou na Zakynthos povedlo dokonale.

Pohled z lodí na slunce zapadající za ostrov Ithaka

Dcery Eliška a Anička na trajektu v Benátkách

Kanárkově zbarvený trajekt Levante Ferries Killini–Zakynthos

Pár týdnů příprav a několik dní před odjezdem již odškrtačujeme nachystané položky ze seznamu: plavky, spacáky, šnorchl, pádla, šprajdy, loď. A třetí srpnové úterní ráno vyrazíme autem k rakouským hranicím i se dvěma slalomovými loděmi na jeho střeše. Projíždíme Linec, ale za Salcburkem se provoz na dálnici vinou nehody bohužel zcela zastaví. Poprvé vidím na autostrádě hrát kluky fotbal, jiní si krátí čas procházkou kolem aut. Uléhám na karimatku do levého, rychlejšího pruhu za auto do stínu. Po třech hodinách stání mě žena budí a pokračujeme dál. V Itálii sjíždíme z dálnice a po silnici pokračujeme volným tempem.

Spaní pod hvězdami

První zastavení je u řeky Fella v oblasti Pianì. Chvilí se brouzdáme studenou, ale zcela průzračnou vodou a nacházíme několik krásných oblázků do naší sbírky. Než odpoledne dorazíme do dnešního cíle Caorle, dáváme si po cestě ještě italskou pizzu a samozřejmě gelato. Písečné caorlské pláže

Voda má 32 °C a teplota vzduchu se blíží čtyřicítce. Z moře nás vyhání teprve hlad. Zjištění, že jsme ve vodě byli tři hodiny, se zdá neuvěřitelné.

pro nás nejsou tím pravým potěšením, přesto se zde vykoupáme a po setmění přespíme na plážových lehátkách pod hvězdami. První sluneční paprsky, traktor urovnávající písek a místní pracanti s úsměvem na tváři nás probouzí do krásného rána.

Balíme spacáky a brzy pokračujeme v cestě do Benátek. Později dopoledne se po ulici Via Padana dostáváme do přístavu na jižním okraji města. V kanceláři ANEK lines měníme rezervační kód za palubní lístky, najíždíme autem na devítipatrový trajekt, který jako

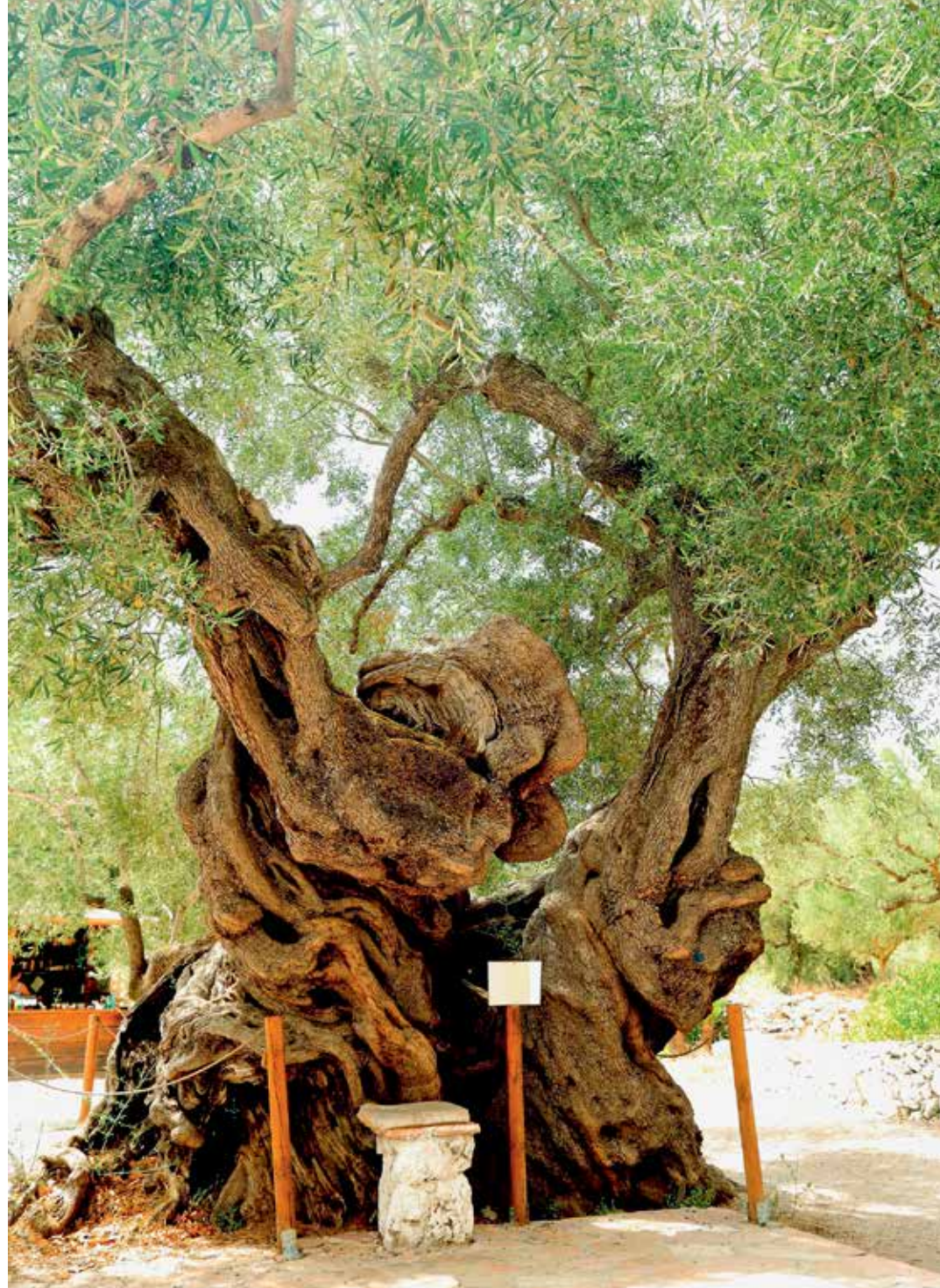

Malebný domek ve vnitrozemí ostrova

švýcarské hodinky zvedá kotvy přesně v poledne a my s ním vyrazíme na dlouhou plavbu. Mořská voda je v Benátsku zelenožlutá, na pohled nic moc. Za hodinu už je moře tmavě modré a podél lodě krásně šumí jako šampaňské. Máme před sebou 30 hodin naprosto klidné plavby.

Západ a východ slunce

Čas trávíme prozkoumáváním plavidla, v místní restauraci ochutnáváme speciality a především relaxujeme četbou. Samozřejmě si nenecháme ujít západ

Dva tisíce let starý olivovník ve vesničce Exo Chora

a východ slunce. Na lodi se postupně dávám do řeči s lidmi různých národností a také se seznamujeme s československým párem. Ano, čtete správně, československým, neboť rok jejich emigrace byl 1969. Jejich současný věk již načil devátou dekádu života a oni se vydali ze Švédska jako svěží mladý pár na dvouměsíční cestu. Jejich vyprávění by zasloužilo samostatný článek nebo rovnou knihu.

Pozdě večer následujícího dne nás tisíce malými světélky vítá peloponéský Patras. S dvouhodinovým zpožděním

vplouváme do přístavu a za tmy opouštíme loď. Po večeri na okraji města pokračujeme podél pobřeží 70 kilometrů do městečka Killini, kde opět na pláži uléháme do spacáků. S východem slunce vstávám a po písčité pláži mířím do blízkého přístavu, kde kupuji lodní lístky. Za pár desítek minut vjíždíme na žlutý trajekt Levante Ferries, který je zaplněný do posledního místa, a pokračujeme Jónským mořem do naší cílové destinace. Plavba trvá pouze 75 minut. Během této chvíle udělám pár snímků, dáváme si ranní kávu a také konečně

Nákupy na Zakynthosu

Otevírací doba obchodů se na ostrově pohybuje mezi 9. a 20. hodinou, v menších obchůdkách si prodavači často dopřávají dvouhodinovou odpolední siestu. V neděli má většina obchodů zavřeno, nejedná se však o plošné pravidlo, najdete zde i supermarkety, které fungují sedm dní v týdnu. Pokud si chcete přivést domů nějaký suvenýr, kupte si tamní olivový olej, který je považovaný za jeden z nejlepších vůbec. Mimoto je Zakynthos proslulý také medem a všemi možnými pochutinami z něj vyrobenými.

Vyhlášené písčité pláže

Ostrov Zakynthos, omývaný tyrkysovými vodami Jónského moře, je vyhlášený především svými nádhernými plážemi. Právě zde si můžete užít šnorchlování s mořskými želvami. Turisty jsou velice oblíbené především resorty Argassi, Alykes a Alykanas, kde se nachází dlouhé písčité pláže. V jižní zátoce Kolpos najdete krásné pláže také ve střediscích Kalamaki a Laganas. Větším dobrodruhům lze potom doporučit útesy obehnanou pláž Gerakas či malou skrytou pláž Navagio, ke které se lze dostat pouze výletní lodí.

nastal správný čas zajistit ubytování. Otvírám tablet a za pár okamžiků již obdržím potvrzenou rezervaci z hotelu v blízkosti pláže v městečku Tsilivi.

Bez spalovacího motoru

Vplutím do přístavu nás vítá město a celý ostrov stejného jména – Zakynthos. Dosavadní cesta trvala sice dva dny, ale dvě třetiny byly po moři, a to zcela v klidu a v pohodě. Podél severního pobřeží míříme pomalou jízdou k našemu ubytování, kde se dlouho nezdržujeme a pouze v plavkách, se šnorchly a brýlemi skáče do moře. Severovýchodní část pobřeží je písčinná, a i když voda není zkalená, ryby, korály nebo jiné zajímavosti na tomto místě vidět nelze. Voda má 32 °C a tep-

Jízda na kajaku poutá pozornost mnoha lidí. Není se čemu divit. Závodní slalomová loď na moři? To se prostě jen tak nevidí.

lota vzduchu se blíží čtyřicítce. Z moře nás vyháňá teprve hlad. Zjištění, že jsme ve vodě byli tři hodiny, se zdá neuvěřitelné.

Po odpolední siestě bereme k moři kajaky, projíždíme podél pobřeží a díky potápěčským brýlím a eskymáckým obrátům máme možnost snadno zkoumat mořské dno. Pozdě odpoledne se

s přílivem zvedají vlny, využívám toho a užívám si i s Aničkou rychlou jízdu bez vydání energie. Podaří-li se vystihnout okamžik, kdy je vlna těsně před svým zenitem, lze pod zadkem cítit značnou energii. Zád' stoupne, před' mírně klesne pod hladinu a celá loď vmžiku zrychlí. Udržím-li tempo s vlnou, končím s lodí až na písčité pláži. Je to energická fantazie bez nutnosti spalovacího motoru. Jízda na kajaku poutá pozornost mnoha lidí. Není se čemu divit. Závodní slalomová loď na moři? To se prostě jen tak nevidí.

Západní skalní útesy

Na ostrově trávíme celý týden a postupně poznáváme plno zajímavých míst. Prvním z nich jsou útesy na západní straně ostrova s výhledem na zátoku Navagio s prorezlým lodním vrakem. Zde i jinde v okolí intenzivně

Národní hrstok je všudypřítomná i v podobě řeckých barev

Pravoslavný kostel a zvonice v ulici Kapodistrio u hlavního města ostrova

Větrný mlýn v blízkosti Blue Cave na severozápadě ostrova

pozoruji ráz pobřeží a chování moře. V hlavě totiž živím touhu dostat se po moři až k němu. Nejbližší možný vstup do moře je však vzdálený asi sedm kilometrů, je to další bod naší cesty – Porto Vromi. Jde o dvojitou zátoku na jihozápadním cípu ostrova. Odtud míří přeplněné výletní lodě na západní skalní útesy.

Beru kajak, vyjíždím z půlkilometrové zátoky na otevřené moře a dělám průzkum terénu. Moře je zcela klidné a nemám pochyb o tom, že za dva dny budu moci uskutečnit ranní plavbu až ke kýženému vraku. Vracím se do zátoky a po cestě se ještě zastavuji v přílehlých jeskyních. V zátocce se všichni několikrát vykoupáme, šnorchlujeme a zase jedeme o kus dál. Za dva dny se ochladí, teplota vzduchu klesne na 30 °C, voda na 29 °C, na koupání to sice vliv nemá, ale mou plavbu kaja-

kem po západním pobřeží to komplikuje. Vane silnější západní vítr a vlny jsou značně dlouhé a vysoké.

Drtivá síla moře

Neděli trávíme zejména poznáváním města Zakynthos, ale v pondělí brzy ráno, a to ještě za tmy, vyrážím autem s kajakem na střeše do zálivu Porto Vromi. V hlavě si opakuji nastudovanou mapu a podmínky podél útesů, ale i slova hotelového recepčního, který mě od cesty odrazoval. Jeho vyprávění o utopených a odnesených na otevřené moře vytěšňuji z mysli. Přesto si беру telefonní číslo na místní policii a pobřežní hlídku.

V zátocce je voda poměrně klidná a již za světla vyrážím na otevřené moře, které mi však brzy dává najevo svou drtivou sílu a převahu. Ještě chvíli věřím v cíl, ale s každou vlnou a sprchou ze všech stran otáčím loď a mířím zpět. Vlny mě však

drží na místě, mírně ztrácím sebe-kontrolu a mám pocit, že mě voda pohltí. Na okamžik přestanu pádlovat a snažím se uklidnit. Znovu zabírám a bojuji s přírodním živlem, ale více snad sám se sebou. Od útesů se držím dál a nakonec se mi daří vrátit do klidné zátoky.

Jedna z mála společných rodinných fotografií

Do této jeskyně zavítá málokterý turista

Jeskyně do ráje

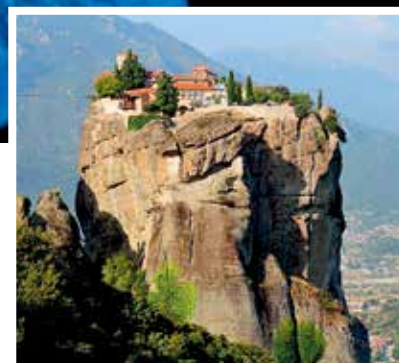
Následujícího dne vyrážíme společně ráno na severozápadní mys Skinari s větrnými mlýny a modrými jeskyněmi. Moře je dnes poměrně klidné, a proto projíždíme podél útesů a zajíždíme do nepříliš hlubokých jeskyní. Asi hodinu máme pobřeží jen pro sebe, ale kolem deváté již začínají přijíždět první turisté a idylku ráje nám narušují. Holky zůstávají na skalách a já se chci ještě trochu porozhlédnout podél pobřeží směrem na východ. Postupně proplouvám jednotlivé jeskyně a po přibližně kilometru se dostávám k asi 60 centimetrů širokému otvoru do skály. Zajímám špičkou hlouběji, až se mi velmi těsně a se skloněním podaří dostat do malé jeskyně (zhruba 4 × 7 metrů), velmi nepřístupné, ale zato naprosto úchvatné.

Dno moře je sluncem zvenku nasvícené do nádherné modré barvy a sluneční paprsky se odráží i od stěn, které jsou zbarvené do zeleno-červena. Jsem si jistý, že jsem na místě, kam se turista pravděpodobně jen tak nepodívá. Motorová loď tak úzká není, plavec sem takovou dálku nedoplave a výletní lodě si tohoto místa jen těžko všimnou.

Dno moře je sluncem zvenku nasvícené do nádherné modré barvy a sluneční paprsky se odráží i od stěn, které jsou zbarvené do zeleno-červena.

Užívám si moment výjimečného skalního prostoru. Uvědomuji si, že můj včerejší neúspěch jízdy k tisíckrát vyfocenému vraku je zcela bezvýznamný. Toto je skutečný klenot, který jsem si chtěl z cesty přivést.

Po sedmi dnech a nocích na ostrově nás čeká několikadenní přesun na severovýchod řecké země. Lodí plujeme zpět na Peloponés a postupně poznáváme jednotlivá místa, jako je Korintský záliv z Jónského i Egejského moře, průplav i samotné město Korint, pohoří Parnas s nejvyšší horou Liakoura (2 457 m n. m.), záliv Atalanti, kláštery Meteora nad městem Kalabaka, pohoří Olymp a olympská riviéra, kde v městečku Olimpiaki Akti naši řeckou pouť končíme. □

Klášter Meteora nad městem Kalabaka

Pohled na Korintský průplav z ptačí perspektivy

Dovezeme vás k Jadranu

Komfortní doprava vlakem a autobusem do Itálie a Chorvatska

- jízdenky k zakoupení na www.cd.cz/eshop
- **vlakem** na svozové místo, **autobusem** k Jaderskému moři
- doprava až k vybranému ubytování

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/jadran

VEGATOUR
Getting you there in comfort

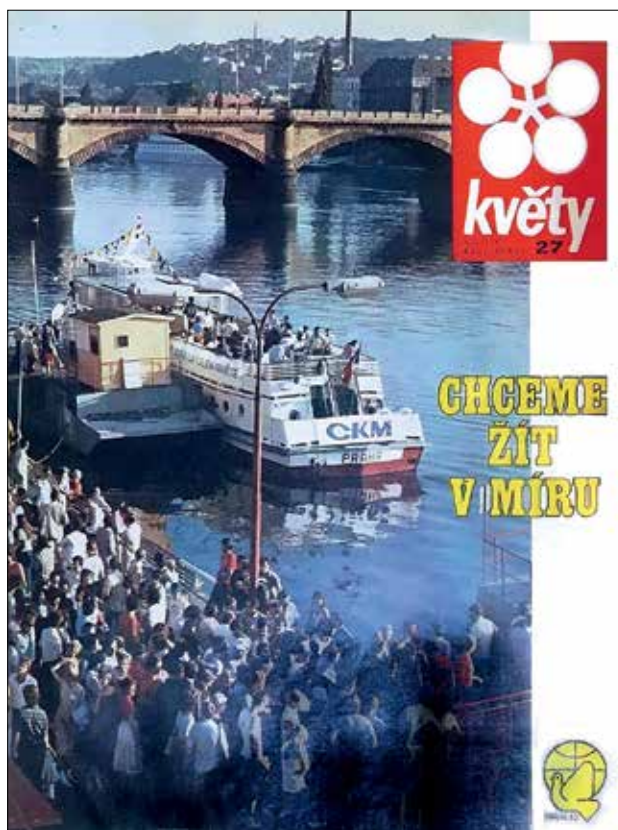
České dráhy
Národní dopravce

MANIFESTACE ZA SVĚTOVÝ MÍR a Fórum solidarity s rudým Elvisem

Přelom jara a léta 1983 se nesl ve znamení tradičních položek: nejprve se na Slovensku a potom i na Moravě rozeběhly žně, a tak se v novinách začaly zase objevovat fotografie kombajnů mezi klasy. Kromě maturit a přijímaček na vysoké školy na sebe největší pozornost ovšem strhla monstakce nazvaná Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce.

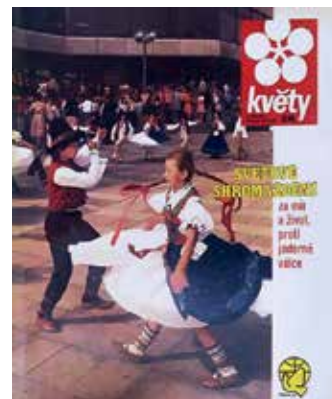
Text: Michal Petrov

Foto: archiv autora

»» Prior do devíti večer

Na mírový kongres se do Československa sjelo na speciální pozvánky více než 3 500 hostů ze 140 zemí. Událost organizovala Světová rada míru, organizace, jejíž provoz inicioval a platil Sovětský svaz. Pětidenní akce odstartovala v Paláci kultury a především na Staroměstském náměstí, které zcela zaplnil 200tisícový dav. Během manifestace se rozezněly všechny pražské zvony. Lidé pak mohli zahodit mávátka a využít mimořádnou nabídku obchodních domů Prior, které kvůli mírovému kongresu prodloužily otevřací dobu až do devíti večer. A fanynky mohly zkusit štěstí a získat podpis rudého Elvise – zpěváka Deana Reeda, který v Praze vystoupil v rámci Fóra solidarity.

Srdečně vítáme posly míru
1983 Welcome, messengers of peace
Bienvenue aux messagers de la paix
Gross den Botschaftern des Friedens
Добро пожаловать, посланцы мира
Bienvenidos los mensajeros de la paz

RUDÉ PRAVO

Fotografický zápisek z koncertu Rudého Elvise Deana Reeda v Praze.

Prohlídka metra

Před Dnem otevřených dveří

PRAHA 22. června (Od našeho zpravodaje) — V závěru příštího roku poslouží po novém úseku metra trasy C ze Sokolovské přes stanici Vltavská do konečné stanice Fučíkova v Praze-Holešovicích. Hotové jsou tunely a také výstavba dalších objektů značně pokročila. Obyvatelé a návštěvníci hlavních měst se mohou o tom přesvědčit v sobotu 25. června na Dni otevřených dveří ve stanici Fučíkova v době od 9 do 16 hodin. Vstup do stanice je z Plynární ulice. Technici a další pracovníci Metrostavu zodpoví dotazy o výstavbě této části trasy C. (lh)

»» Výstava ani nebyla putovní

Mezititulky je parafráza na vtip z anekdotické série Rádio Jerevan, která se nutně musela vybat navštívníkům výstavy obkládaček v Domě bytové kultury na pražské Budějovické. Zmatení reklamou si přišli nedostatkové zboží koupit, ale na místě se bohužel dozvěděli, že nejde o prodejní, nýbrž o vzkazovou výstavu. Jak napsalo Rudé právo: „... tak široký sortiment ještě člověk v žádné prodejně neviděl.“ Keramický průmysl bohužel uspokojovat domácí poptávku nadále nestíhal – na speciální edici pro mírovou monstakci si ale samozřejmě kapacity našel.

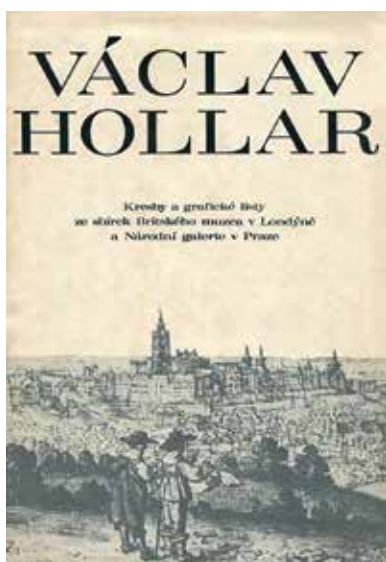
Článek o výstavě keramických obkládaček v Domě bytové kultury na pražské Budějovické. Foto: archiv autora.

» Hydrofoily po Dunaji

Kratičkou zprávou informoval stranický deník o tom, že se od letní sezony 1983 rozšiřuje říční flotila na bratislavském Dunaji o nová sovětská plavidla, mimo jiné o hydrofoil Meteor, loď schopnou dosáhnout více než 70kilometrové rychlosti. Takových fungovalo na lince Bratislava–Viedeň pět. Ještě v roce 2019 jste je mohli na Dunaji vidět, pak ale přišla pandemie, po které už rychlodě nevypluly. Ze tří funkčních hydrofoílů Meteor byly v roce 2022 dva sešrotovány, a to Myjava a Modra. Zbýl jen Meteor Bratislava, o jehož záchranu nyní usiluje veřejná iniciativa, která požaduje, aby se plavidlo dostalo mezi exponáty dopravního muzea.

• **LODŇÍ PARK ČS. PLAVBY DUNAJSKÉ** je pro letní rekreační sezónu rozšířen o dvě nová osobní plavidla ze SSSR. Prvním je rychlodě typu Meteor, dosahující rychlosti více než sedmdesáti kilometrů za hodinu, další je Žilina, dvoupatrová vyhledková loď s kapacitou 250 cestujících.

» Hollar v Praze

Milovníci umění dostali vzácnou příležitost prohlédnout si v pražském Jiřském klášteře grafické listy Václava Hollara ze sbírek Britského muzea. V Londýně měla ostatně výstava premiéru. Symbolicky se tak přední rytec a kreslíř opět vrátil domů. Pražský rodák odešel ve svých 20 letech do Německa, aby celý zbytek života strávil už za hranicemi rodné země. Prožil velmi pestrý život: v Londýně přečkal ve zdraví jak morovou ránu, tak obrovský požár města, později vyvázl též z přepadení lodi, které se při plavbě z Tangeru do Cadizu zmocnili piráti. Dožil se na svou dobu úctyhodného věku: bezmála sedmdesátky.

» Škrtnuté sirky

S půlročním předstihem Rudé právo oznámilo, že se v sirkárně Solo Sušice definitivně skončí s plněním zápalek do tradičních dýhových krabiček a přechází se na balení z lepenky. Byla to špatná zpráva především pro filumenisty, protože to byla předzvěst zániku tradičních zápalkových etiket u nás. Opravdu špatné zvěsti ale přišly až s rokem 2008, kdy v Sušici tradiční výroba sirek skončila úplně – po téměř 170 letech.

» Ludmiliny ostatky zpátky

Před 40 lety byly uloženy zpátky do hrobu v bazilice sv. Jiří ostatky kněžny Ludmily, vyzdvižené odtud necelé dva roky předtím. V mezidobí byly předmětem vědeckého bádání. Postava kněžny budila zaslouženou pozornost. Byla to vlastně první známá česká politička, navíc uskrčená vrahy, které si najala její snacha a dočasná vládkyně Drahomíra, matka knížete Václava a bratrovraha Boleslava. Antropolog Miroslav Vlček při zkoumání ostatků zjistil, že kněžna Ludmila trpěla chorobou způsobující úporné bolesti hlavy, a tak je pravděpodobné, že vyjít s tchyní nemuselo být pro Drahomíru právě snadné. Násilný čin to ovšem neomlouvá.

Text: Martin Karlík
Foto: Jakub Bouček

BITVA U SLAVKOVA MĚLA I JINÉ MRTVÉ než vojáky a generály

V souvislosti s bitvami se mluví hlavně o mrtvých vojácích. Občas někoho napadne zmínit truchlící: syny, dcery, matky a ženy padlých. Bitvy ale mají obětí mnohem více. Jsou to nevinní civilisté, kteří jen měli tu smůlu, že jejich vsí táhla vojska. V případě bitvy tří císařů u Slavkova je počet mrtvých civilistů mnohonásobně vyšší než počet vojáků padlých na bojišti.

Austerlitz je německy Slavkov. Pod tímto jménem znají bitvu Francouzi a další národy, kterých se nějak dotkla. Napoleon disponoval silou okolo 70 tisíc mužů, Rakousko a Rusko přibližně 90 tisíc. Mrtvých bylo na obou stranách dohromady něco přes 20 tisíc, další vojáci skončili zranění či zmrzačení. Část jich byla odvezena na hřbitovy, část zůstala v jámách na bitevním poli. Tělesné pozůstatky se tak v okolí Slavkova nachází dodnes.

Jiříkovické ohně

Velkým pohřebišťem je třeba návrší Santon, kterému se říkalo také Padělek. Nahoře stojí kaple zasvěcená Panně Marii. Kromě těchto vojenských hrobů jsou v okolí i hroby civilistů, kteří zemřeli v důsledku řádění vojsk. A jejich počet značně převyšuje počty zabitých vojáků. Na celé jižní Moravě jde o desítky tisíc mrtvých a tisíce okradených, oloupených a znásilněných. O těch se ale moc nemluví.

Jednou z postižených vesnic byly Jiříkovice. Jako Jiříkovické ohně se označuje vypálení vesnice Francouzi, kteří vlastně jen chtěli posvítit Napoleonovi na cestu. A tak zapalovali vše, co hořelo, a celou vesnici tím zlikvidovali. Tedy až na to, co se spálit nedalo.

Voják se postará

Zatímco v moderních bitvách se většinou počítá se zásobováním jednotek proviantem, začátkem 19. století to tak nebylo. Vojáci si museli něco na zub obstarat sami. Z toho důvodu plenili a rabovali vesnice, kterými procházeli. Nevýhodu měly obce na hlavní silnici, po které logicky prošlo a projelo vojáků nejvíce. Jídlo si armáda nevynucovala jen na vesničanech, ale i na obyvatelích měst. Už v polovině listopadu, když se začaly šířit zvěsti o možném příchodu Francouzů, z Brna utekla řada měšťanů. A dobře udělali, protože to, co následovalo, nelze popsat jinak než slovem okupace. Ta začala 19. listopadu, kdy do města vtrhlo 20 tisíc Napoleonicích vojáků. Další desítky tisíc se vrhly do okolních vesnic.

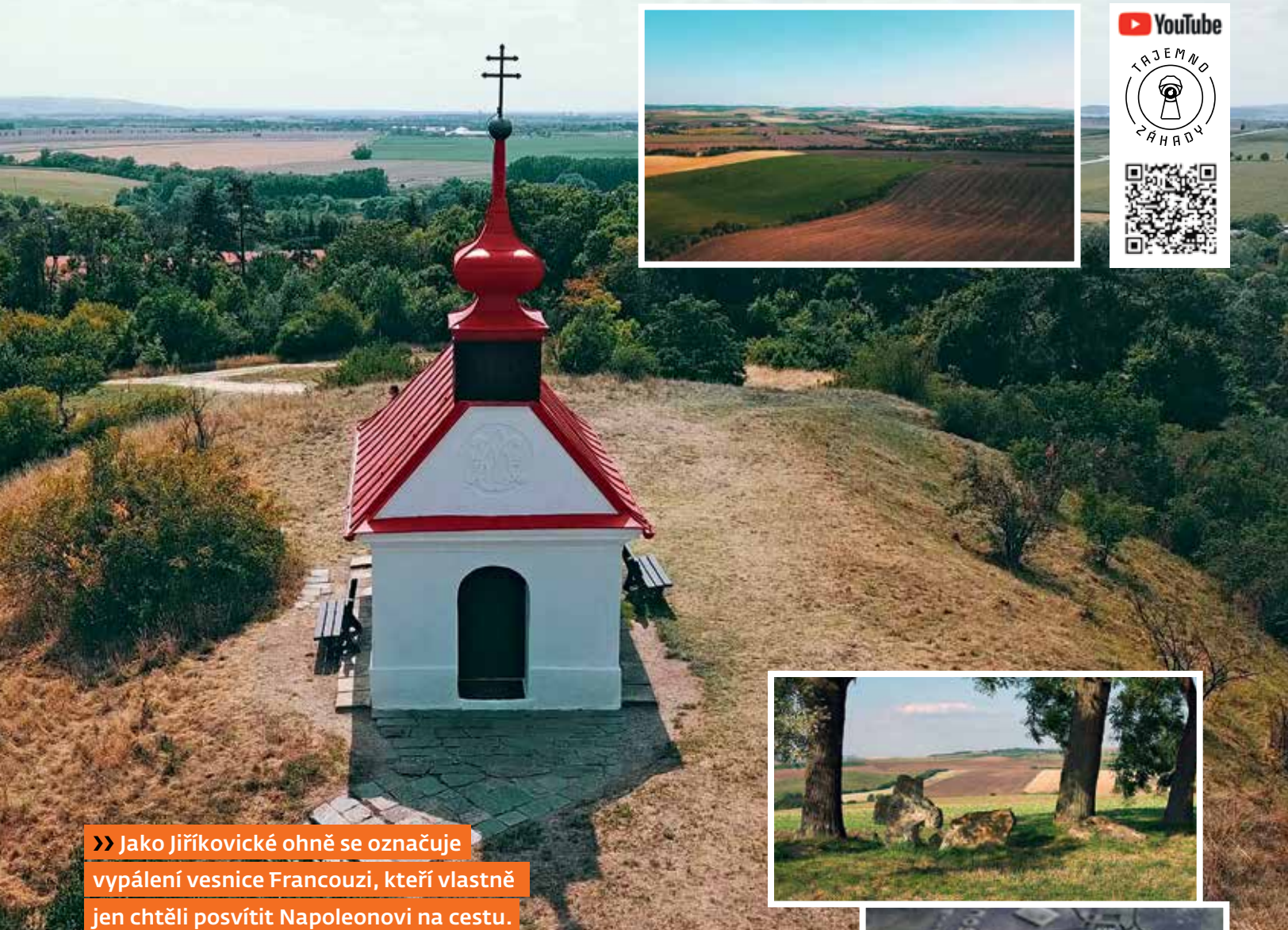
Obyvatelé museli vojáky nakrmit, zajistit jim pití a všechno další, co si soldateska vymyslela. Často navíc museli okupantům platit výpalné. Po Francouzích přitáhli do Brna a okolí Rusové a domácí Rakušané – chovali se naprosto stejně. Řada lidí se vcelku oprávněně bála o život. Jak takový pobyt vojsk vypadal, popisuje kronika Příměti: „Byly to nejhorší dva dny – snědli na 4 centy chleba, vypili 70 věder vína aj. Vyjedli faru tak, že nezůstalo nic. Mnoho vojá-

ků bylo nemocných. Z domácích však nikdo neonemocněl, ač od tří hodin ráno do dvanácti hodin v noci jsme posluhovali." Potom, co jedna jednotka odtáhla, přitáhla jiná a tak to trvalo skoro všude na jižní Moravě od půlky listopadu až do začátku ledna.

Hlad, loupeže a vraždy

Když Francouzi vyjedli skoro všechno, co se v obci vyjíst dalo, rozhodli se odtáhnout. Tušili, že přijdou Rusové, proto hospodyňkám nasykali peří do těsta zadělaného na chleba, aby nemohly žádný chléb upéct, a Rusové tak neměli co jíst. Ti ale sesbírali na zem vyhoze-

» Jako Jiříkovické ohně se označuje vypálení vesnice Francouzi, kteří vlastně jen chtěli posvítit Napoleonovi na cestu.

né košťaly a posvačili zbytky. A šli dál, jak popisuje kronika. „Ve vsi nezůstali. Odtáhli na Padělky pod Vinohrady a tam si zřídili tábor. Brzy však odešli k Praci a na Padělkách nechali jen hromady kožených kabele, aby jim prý nepřekážely, až poženou Francouze od Prace.“ Prace není překlep, nechtěli hnát Francouze od nějaké práce, nýbrž od vesničky, která se jmenuje Prace.

Kromě jídla vojáci brali i všechno cenné. V chudých selských staveních žádné poklady nebyly, drahé věci se nicméně daly najít na farách a v kostelích. Třeba v Lechovicích vyrabovali kostel a hostie rozházeli po zemi. Škoda byla vyčíslena na 3 976 zlatých a 30 krejcarů. Ve Velkých Němčicích lidem vojáci strhávali boty a oblečení. Obyvatelé přišli také o své koně, vozy a mnoho dobytka. Dle kroniky byla celková škoda přes 105 tisíc zlatých.

Smrt nevinných civilistů

V Křídlovicích dokonce Francouzi zabili duchovního. V jiné vesnici zase zabíjeli Rusové. Kozáci zavraždili kaplana a vážně zranili faráře. A bitka se odehrála i kvůli lupu jednoho francouzského velitele, který vezl celkem 14 vozů uloupených věcí. Nechtěl je s sebou táhnout do bitvy, a tak si je v jedné vesnici schoval. O tom se ovšem dozvěděli Rusové, kteří se pokusili zlikvidovat francouzské strážce hlídající nakradené věci a lupu se zmocnit. To se jim ale nepovedlo.

Lidé neumírali jen rukou vrahů z řad vojáků. Řada vesničanů neměla po rabování co jíst. Někde navíc museli ještě žít zraněné v lazaretech. Nedostatek potravy a zima tvořily ideální podmínky pro šíření nemocí. Během pár měsíců před bitvou u Slavkova a po ní zemřelo na celé jižní Moravě 100 tisíc lidí. □

Jak dlouho trvala bitva u Slavkova?

Samotná bitva trvala jen několik hodin. Odehrála se během jediného dne, a to 2. prosince 1805, jihovýchodně od Brna a západně od Slavkova u Brna. K prvnímu ozbrojenému střetu došlo kolem deváté hodiny ránní, poslední výstřely zazněly kolem třetí hodiny odpoledne. Vyžádala si něco přes 20 tisíc mrtvých vojáků, o kterých se dodnes píše v učebnicích dějepisu. Ti druzí mrtví zůstávají zapomenuti. Přitom jich bylo mnohem více.

MUŽ JMÉNEM OTTO

80 %
na čsfd.cz

Sledujte zde

**SLEDUJTE
ONLINE**

O₂ Videotéka

STARMAX

Jidiš v češtině: melouchaření, čachrování a pěkná šlamastyka

Pravidelní čtenáři této rubriky už jistě vědí, že z moderních jazyků češtinu nejvýrazněji obohatila němčina. S tím souvisí i další vliv, o kterém jsme si ještě nepovídali: totiž přebírání výrazů z jazyka jidiš. Tato řeč je spjatá s židovským národem, vyvinula se na základech němčiny a hovořilo se jí dříve i na našem území.

Podobně jako německé výpůjčky jsou také slova z jidiš převzatá do češtiny zpravidla emočně zabarvená a patří spíše do nespisovné vrstvy jazyka. Pokud jste si tedy někdy říkali, kde se u nás vzaly takové podivné výrazy jako čachrovat, šábnout se nebo melouchařit, teď si v tom uděláme jasno. Pro pořádek musíme dodat, že mnohá z těchto slov se do češtiny nedostala přímo z jidiš, ale oklikou přes němčinu – proto se zmínám o ní ani dnes nevyhne.

Šábnout se o melouchy

Začneme starým známým melouchařením neboli chozením na melouchy. Tím míníme drobnou práci prováděnou načerno, pokoutně či jinak podezřelým způsobem. Český melouch má svůj protějšek v jidiš meloche, kde ovšem nejde o pochybný vedlejšák, nýbrž o řádnou a poctivou práci nebo řemeslo. K posunu od neutrálního významu po lehce negativní nádech došlo u melouchu až při jeho cestě přes německou slangovou mluvu do obecné češtiny.

Opačným směrem, tedy od negativního vyznění k docela neškodnému výrazu, se vydalo sloveso šábnout se. V jidiš se šab říká podílu, což se přeneslo do slangové němčiny v zúženém významu podílu na lupu či jiné nečestné získané

kořisti. V češtině se pak můžeme šábnout, tedy podělit, o libovolnou věc a neříkáme přitom nic o tom, zda jsme k ní přišli po právu, či nikoli.

Dostat se do špatného štěstí

Obzvláště výmluvnou výpůjčkou z jidiš je čachrování, kde přímo cítíme, že někdo s něčím manipuluje přinejmenším neprůhledně, ne-li přímo nečistě. Výchozí slovo sachern v jidiš značí jednoduše vyjednávat nebo obchodovat, ale totéž slovo v dialektové němčině už nabývá ten punc nepoctivosti, který známe z češtiny.

Jak známo, čachrováním se člověk může dostat do pěkné šlamastyky. Právě šlamastyka patří mezi nejtýpější přejímky z jidiš, které současně leccos vypovídají o židovské kultuře. V židovské anekdotě tradičně vystupuje postava věčného smolaře, kterému se přezdívá šlemazl. Tento výraz je vlastně složenina dvou slov. Jedním z nich je německé schlimm, které značí špatný, a druhým je jidiš masl, jež odkazuje ke štěstí. Ze stejných dvou částí se skládá i zmiňovaná šlamastyka, kterou tedy můžeme doslova přeložit jako špatné štěstí.

Mezi klasické jidišismy se řadí také třeba hanlivé označení mešuge, které dává na první pohled tušit, že nepůjde o slovo českého původu. Tímto termínem se v jidiš někomu spílá do bláznů nebo hlupáků. Tento chytlavý výraz si získal takovou oblibu, že se rozšířil kromě češtiny i do řady dalších jazyků. □

>> Film měsíce

V KINECH
OD
29. ČERVNA

INDIANA JONES A NÁSTROJ OSUDU

Na prahu svých jednaosmdesátých narozenin je Harrison Ford stále tím slavným a neohroženým akčním hrdinou Indianou Jonesem jako před 40 lety! A to v pátém pokračování série, které vdechl v roce 1981 život režisér Steven Spielberg v úvodní epizodě Dobyvatelé ztracené archy. Legendární autor E. T. – Mimozemšťana nebo Schindlerova seznamu potom s Fordem coby Indianou natočil čtyři filmy.

V případě novinky se, údajně proto, aby film s mladším režisérem získal svěží vítr, Spielberg stáhl do role jednoho z producentů a svou židli přepustil devětapadesátiletému Jamesi Mangoldovi, tvůrci nedávného

hitu Le Mans '66. Ten Indianu Jonese dovedl do roku 1969, kdy je poklidný život archeologa a někdejšího dobrodruha narušen tvrdými boji o dobytí vesmíru. Když zjistí, že v něm figurují i bývalí nacisté, rozhodne se vzít nápravu světa do vlastních rukou.

USA, 142 MIN.

REŽIE – JAMES MANGOLD

HRAJÍ – HARRISON FORD, MADS MIKKELSEN,

PHOEBE WALLER-BRIDGE,

ANTONIO BANDERAS, BOYD HOLBROOK,

TOBY JONES, JOHN RHYS-DAVIES

INZERCE

>> Film na doma

MUŽ JMÉNEM OTTO

Máte protivného souseda? Pak ho možná poznáte ve filmu Muž jménem Otto. Tom Hanks v hlavní roli je mrzutý izolovaný vdovec s pevnými zásadami, přísnou rutinou a návaly vzteku. Když už se zdá, že definitivně rezignoval na život, vznikne mezi ním a jeho novými sousedy nepravděpodobné přátelství. Dokáže nové pouto změnit protivného bručouna? Dvojnásobný držitel nominace na Oscara David Magee adaptoval scénář podle bestselleru Fredrika Backmana. Film lze sledovat online v O₂ Videotéce, na Starmaxu, Slovak Telekomu, Orange TV, Kuki TV a na dalších online platformách.

>> Výstava

TENNIS GARDEN

Série portrétů velkých žen české tenisové historie i záběry míst, která jsou s tenisem spojená – to je výstava fotografií Radky Leitmeritz v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. Rodačka z Litoměřic se vypracovala na prestižní fotografku, která se stala vyhledávanou portrétní, módní a reklamní autorkou, a to nejčastěji pod značkou Rene & Radka, kterou užívá společně s manželem, německým fotografem Renem Hallenem. Před několika lety ji oslovilo vedení ženského tenisového okruhu WTA a výsledkem jsou uhrančivé snímky sportovkyň, které lze vidět i v knize One:Love.

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM V PRAZE

OTEVŘENO DO 30. ČERVENCE

USA/ŠVÉDSKO, 126 MIN.

REŽIE – MARC FORSTER

HRAJÍ – TOM HANKS,

MARIANA TREVIÑO,

RACHEL KELLER,

MANUEL GARCIA-RULFO,

CAMERON BRITTON,

MIKE BIRBIGLIA

>> Divadlo

FICHTL

Výlet do doby, kdy všichni museli na výročí Velké říjnové socialistické revoluce do lampionového průvodu, slušnou muziku bylo možné slyšet jen v zahraničních rádiích a tesilkly přišterně kousaly. V polovině 80. let se ocitáme na malém městě, kde na ještě menším plácku prožívají místní své bouřlivé dospívání. Na něm tráví svůj čas i Eda, který miluje Soňu, kterou koneckonců milují všichni ostatní. Ty ostatní v novince brněnského Divadla Bolka Polívky podle knihy Emanuela Míška reprezentuje Michal Isteník, Edu hraje Pavel Liška. Hru uvidíte také na letní scéně na Kraví hoře.

>> deska

d

DETEKTIVOVÍ Z VELKÉ PRAHY SE DEBUTOVÝ FILM PAVEDL

Mezi červnovými novinkami v kinech vyčnívá pozoruhodný režisérský debut herce Denise Šafaříka *O malých věcech*. Vypráví dvanáct krátkých příběhů z dvanácti bytů jednoho navenek obyčejného domu, uvnitř však plného traumatizovaných obyvatel.

Coby herec na sebe Denis Šafařík upozornil jednak v pohádce *Kouzelník Žito*, jednak jako mladičkový policejní agent Nováček v seriálu *Zločiny Velké Prahy*. Nyní se představuje jako scenárista a režisér originálně vyprávěného, vtípem protkaného a na slabá lidská místa hořkosladce útočícího snímku *O malých věcech*. Po chvilce vyprávění se ukazuje, že vyrovnané jsou v baráku, kde se dvanáct krátkých příběhů odehrává, jen v úvodu zabrané poštovní schránky. Na chodbě najdeme dvojici, která si v rámci porozvodové terapie předčítá básničky, jinde bezdětná žena sama doma pořádá fiktivní dětskou oslavu, jiná si zaplatila profesionálního herce, aby ji naoko opakovaně žádal o ruku.

Při psaní bizarních příběhů se Šafařík projevil jako šikovný, nijak prvoplánový autor. Každý totiž dokázal kromě originálního motivu prošpikovat humorem, často černě zbarveným, ale také dostatečnou dávkou reality, kterou se divákům přibližuje. Nikoli tím, že by jim nutil stejná řešení, nastavuje však situace tak, aby se v nich diváci dokázali najít, ať již na základě vlastních prožitků, či touhy po nějakém podobném sociálním a emočním hromosvodu. Toto protnutí je mimořádné a jen málokterému filmu se povede. V hereckých rolích se představí například Vanda Hybnerová, Jan Nedbal či Oskar Hes.

DIVOKEJ BILL BAZILISEK

Úvalská formace slaví pětadvacet let na scéně, a to novou deskou po šesti letech. Dvanáct písniček z pera frontmana Václava Bláhy nevybočuje z toho, na co jsou fanoušci Divokého Billa léta zvyklí, ostatně sám lídr kapely desku označuje jako návrat ke kořenům. Základem jsou tedy melodické skladby s hitovými refrény i výrazný zvuk Bláhovy elektrické kytary. První ochutnávku z desky jsme mohli slyšet už loni, když se filmová písnička *Temný král* objevila v úspěšném pohádkovém fantasy *Princezna zakletá v čase 2*, aktuálně z rádií zní netradiční milostná balada *Lahůdky*.

>> Kniha

tv

>> TV tip

ZÁZRÁK & PRUŽINA PETR MACEK A PETR KOPL

Je to už sedm let, co spisovatel Petr Macek a kreslíř Petr Kopl stvořili ryze českého superhrdinu – Zázraka. A k němu se po řadě jiných příběhů vrací i v novince *Zázrak & Pružina*. Magickými schopnostmi nadaný student David Daneš a jeho mentor nesmrtelný magistr Kelly musí dát po událostech završených v sérii *Dechberoucí Zázrak* znovu dohromady tým, který bude schopný postavit se další hrozbě. V ulicích Prahy se totiž ztrácí malé děti a stopy vedou k obávanému obchodníkovi s lidskými orgány. Avšak ze stínů dějem hýbe jiná krvelačná postava našich dějin.

K

z maličkosti na svačinu udělal naprostý fenomén západního světa. Příběh jeho úspěchu si pro svůj režisérský debut vybrala herečka známá ze *Zoufalých manželek* Eva Longoria. „Příběh Richarda Montañeze ve mně rezonoval, protože je i mým příběhem. Být podceňovaný, mít disciplínu a touhu být více,“ tvrdí.

DISNEY+ / OD 9. ČERVNA

Co se děje

Musk nebude ředitelem Twitteru

Miliardář Elon Musk skončí jako výkonný ředitel sociální sítě Twitter. Oznamoval to na svém twitterovém účtu. Podle dostupných informací by ho v této funkci měla vystřídat manažerka mediální společnosti NBCUniversal Linda Yaccarino. K avizované výměně má dojít ještě během června.

V Hallstattu bojují proti selfie

Fotografie Hallstattu v Horním Rakousku patří mezi nejdílejší selfie na sociálních sítích. Městečko na břehu jezera s ikonickým kostelíkem připomíná scénérii z animovaného hitu Ledové království. Žije zde 800 obyvatel, ovšem ročně ho kvůli fotografii

navštíví milion lidí. Obec proto na místě největšího shluku lovců selfie instalovala dřevěnou bariéru. Po pár dnech však zmizela. „Špatný pokus,“ komentoval to starosta.

Soutěž o voucher na film Muž jménem Otto

Příběh mrzutého izolovaného vdovce a bručouna v podání Toma Hankse od režiséra Marca Forstera můžete zhlédnout na řadě online platforem. Na tři z vás čeká voucher na přehráni filmu na internetové televizi Starmax zdarma. Stačí správně odpovědět na otázku.

S kým naváže Tom Hanks ve filmu Muž jménem Otto nepravděpodobné přátelství?

- A se svým psem
- B se sousedy
- C s mývalem

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 14. června 2023.

NEBERTE INSTAGRAM VÁŽNĚ, REALITA JE ČASTO JINÁ

Život celebrit zalitý sluncem, luxusem, jejich dokonalé tváře i postavy způsobují frustraci řadě lidí, kteří je sledují. Na to nejnověji upozorňuje tenistka Tereza Martincová.

Pražská rodačka patří mezi největší krásky na okruhu tenisových turnajů. A je také aktivní na sociálních sítích, na Instagramu ji sleduje téměř 70 000 fanoušků. „Poslední dobou jsem z toho instáče náěk přešla,“ začala Martincová svůj nedávný příspěvek. „Nevím proč, ale přijde mi, že se z toho stává místo, kde se lidi předháněj, kdo má co lepší, kdo líp vypadá, kdo má víc, kdo byl na lepším místě, a tak náěk s tou realitou to nemá nic společného,“ pokračovala.

Aby lidé viděli rozdíl, umístila k příspěvku nejprve fotografii upravenou nejrůznějšími zkrášlovacími filtry a poté jednu reálnou. A také apelovala na to, že ne vždy jde v životě jen o fotku na sociální síť. „Všimla jsem si toho včera na sobě, když jsem jela do přírody s babičkou za tetou a strejdou, kteří mají pejsky. Měli jsme naprosto úžasné strávenej čas a mně došla jedna věc – ani jednou mě nenapadlo vytáhnout telefon a fotit nebo natáčet. Je to ještě vlastně vůbec v dnešní době normální?“ ptá se tenistka. A vyzývá k většímu odstupu od sociálních sítí.

>>> To nej z Instagramu

Bývalá topmodelka **Pavλίna Pořízková** ukázala nového přítele. Je jím úspěšný americký spisovatel a televizní producent Jeff Greenstein, z jehož dílny pochází seriál Will & Grace, podílel se i na Přátelích či Zoufalých manželkách.

Richard Krajčo sdílel fotku z natáčení druhého dílu filmu Gump – pes, který naučil lidi žít. „Někteří hrdinové se vracejí, někteří se objeví poprvé,“ připsal s tím, že titulní píseň pro film už má složenou.

Hokejový brankář **Alexander Salák**, který aktuálně hraje za švédský tým Djurgårdens, a jeho krásná manželka Michaela oznámili, že čekají šestého potomka.

Text: Petr Horálek
 Ilustrace: Digishock

DOBRÝ SKUTEK

Podlouhlé lavice u táboráku se prohýbaly pod tíhou nedočkávkých strážníků. Každý pozoroval špekáčky napíchnuté na vidlici a do toho popíjel pivo z lokální produkce, někteří odvážlivci dokonce nealko verzi. Před hodinou skončil velký teambuilding, na kterém se sešli železničáři z celé republiky, mezi nimi i detektiv Bohemír, který si na sebe kupodivu vzal flanelovou košili, aby lépe zapadl do prostředí venkovského sportovního areálu na břehu rybníka.

V Bohemírově týmu se sešli kolegové z různých koutů země. Po pár minutách soutěžení se z nich stali kamarádi (aspoň pro tento den) a po rozdání diplomů a medailí s úlevou zabrali výhodná místa u občerstvení. A jak už to bývá, začalo se probírat všechno možné, hlavně spolehlivost mašin a vozů, výluky, opravy tratí a především chování cestujících ve vlaku. Nakonec převážil názor, že většina se chová slušně – když není zpoždění.

Téma zaujalo mladého vlakvedoucího z Ostravska, který seděl hned vedle Bohemíra. „Každý den se dějou dobré skutky. Před půl rokem jsme kontrolovali vlak

na konečné, v kupé jsme našli vystrašeného roztomilého pejska. Násilím jsme ho vyvlekli a chtěli volat policii nebo do útulku, když vtom nás oslovila moc sympatická rodinka s dětmi, že si ho klidně nechají. Tož držte papuly, dobro a pravda vítězí,“ pronesl mládenec a mlaskavě se zakousl do špekáčku s hořčicí.

„Hoď kamenem, kdo jsi bez viny,“ navázal na něj posunovač od Břeclavi. „U nás se stal podobný zázrak asi před měsícem. Na peroně zůstal opuštěný jezevčík a nikdo se k němu nehlásil. Nevěděli jsme co s ním, než se objevil staroušek s krosnou, že prý takového kamaráda už dlouho hledá. A odjeli spolu na mašině do lesů. Amen.“ Rozhostilo se příjemné ticho, ve kterém se ozývalo jen praskání dřeva v táboráku a cinkání lahví a skleniček.

„Co se děje, proč tak mlčíte, jako by vás uhranuli?“ zasmál se dispečer ze severních Čech, který si předtím zašel do hlavní budovy vyřešit biologickou potřebu a teď se ulehčeně vracel. Když se dozvěděl, o čem se právě povídalo, nevěřičně zíral. „To jsou mi věci, já něco podobného zažil před týdnem. Na nádraží v Děčíně jeden

darebák přivázal k lavičce anglickou kolii a drze odešel s tím, že už ji nechce. Ostatní kaštani, totiž cestující, na něj křičeli, ale pak se ozvala jedna pěkná panička, že se o pejska postará, protože ji nezradí jako ti sakramentštlí mužští. Je to vůbec možné, tolik dobrých skutků a tak podobných?“

Bohemír všechno poslouchal a čím dál více vzdychal. Vzhledem ke své profesi se na život díval cynicky. Potom se nahlas zeptal: „A viděli jste ty hodné lidi pak ještě někdy? Přišli znovu na vlak, objevili se zase na nádraží? Znáte je osobně jako pravidelné cestující?“ Když mu všichni tři vypravěči potvrdili, že ne, zdvihl varovně prst a obličej se mu rozzářil vědomím pravdy. Už už chtěl prozradit své řešení, ale rychle se ovládl. Přece dnes nebude kazit kamarádům táborák.

Proč cestující nechali své pejsky na nádraží nebo ve vlaku? A proč se jejich noví majitelé už nikdy neobjevili?

Řešení:

Bohemíra přirozeně zarazilo tolik lidského dobra, které se opakovalo podle sejného schématu. Především si všiml, že k událostem dochází u státních hranic a pokaždé předtím, než jsou úředně zaprotokolovány. Pojal podezření, že pejskové jsou používáni k pašování drog – ať už v oblojkách, nebo uvnitř trávníčného traktu ve speciální kapsuli. Ve skutečnosti byla zvěřata stále pod dohledem kriminálních band, dokud se na scéně neobjevila další nejatá řetězce. Bohemír své podezření nahlasil nadřazeným i policii, ale marně. Zločinci mezitím své tržky změnili. Nebo že by to bylo celé jinak?

Okřídlená dobrota

Jarní kuřata vynikají šťavnatostí a spolu s obecnou lehkostí a jemností masa není divu, že receptů na jejich úpravu najdeme po celém světě takřka nekonečné množství. Vybrali jsme lahůdkovou dvojici.

**PŘÍPRAVA:
NAD 60 MINUT**

Pečené kuře na ředkvičkách

Dokonale upečené kuře je ideálem, k němuž se neustále vracíme, a je i věčným tématem kuchařek a kulinárních médií. Slavná italsko-americká autorka Ina Garten tentokrát překvapila, když buclaté kuřátko posadila do postýlky z ředkviček – nádherně jarní a hlavně trochu jiné!

4 PORCE

- | 1 větší kuře (1,5–2 kg)
- | 1 chemicky neošetřený citron rozkrojený na půlku
- | několik snítek čerstvého tymiánu
- | 750 g ředkviček (kromě běžných můžete použít i bílou ředkev nakrájenou na kousky)
- | 3 lžice rozpuštěného másla | sůl a namletý pepř

1 Troubu předehřejte na 220 °C. Kuře položte prsy nahoru do pekáče a důkladně ho uvnitř osolte a opeřete. Do břišní dutiny vložte rozpůlený citron, snítky tymiánu a nožky svažte kuchyňským provázkem, křídýlka zastrčte dospod.

2 Ředkvičky rozložte kolem kuřete, ty větší případně rozkrojte. Kuře osušte kuchyňským papírem a potřete rozpuštěným máslem, ředkvičky také. Pak ještě důkladně osolte a opeřete.

3 Pečte 1 hodinu 15 minut. Vpichem špičkou nože v místě, kde stehno přiléhá k trupu, se přesvědčte, že z masa vytéká jen čirá, nikoli narůžovělá šťáva. Pekač volně přikryjte alobalem a nechte stát v pokojové teplotě 15 minut, pak teprve kuře naporcujte a podávejte s pečenými ředkvičkami.

Kuře Kung-pao s karamellem

Tahle dobrotka je u nás pro celé generace spojená se 70. léty minulého století, kdy do nudné normalizační kuchyně zavál horký asijský vítr. Kung-pao, kuře s buráky, leckde nahradilo vepřo knedlo zelo. Trochu pak upadlo v zapomnění, ale je to škoda. Patří do sečuánské oblasti čínské kuchyně, tedy té hodně ostré. A pozor, přinášíme senzačně vylepšenou verzi, v níž se ostrost mísí s nahořklou sladkostí karamelu!

4–6 PORCÍ

4 kuřecí stehenní řízky bez kůže | 1 lžice kukuřičného škrobu (maizeny) | 5 lžic sójové omáčky | 1 lžice rostlinného oleje | 8 sušených červených chilli papriček | 2 stroužky česneku nakrájené nadrobno | ½ lžičky mletého sečuánského pepře | 2 lžice přírodního krupicového cukru | 1 lžička nastrouhaného čerstvého zázvoru | 1 lžice rýžového octa | 1 lžička sezamového oleje | 75 g (nesolených opražených) arašídů | 3 jarní cibulky nakrájené na kousky | jasmínová rýže k podávání

1 Kuře nakrájejte na kousky o velikosti sousta. Škrob promíchejte se dvěma lžicemi sójové omáčky a maso nechte v této směsi marinovat asi hodinu v chladu.

2 Olej rozehejte ve velké pánvi nebo ve woku. Kousky kuřete vyndejte z marinády a osušte na kuchyňském papíru. Spolu s chilli papričkami, česnekem a mletým pepřem je dejte na pánev a za stálého promíchávání smažte 2–3 minuty, až maso začne hnědnout a chilli papričky trochu černat. Směs z pánve či woku přesuňte na talíř, pánev vytřete papírovou utěrkou.

3 Vsypte do ní cukr, zalejte 50 ml vody a vařte, až se cukr rozpustí a vznikne světlý karamel. Mezitím si odměřte 300 ml teplé vody a vlejte ji ke karamelu, aby už dál netmavl. Přidejte zázvor, ocet, sezamový olej a zbylou sójovou omáčku a znovu uveďte do varu.

4 Přidejte kuře s chilli papričkami a ořšky a nechte vše ještě 20–25 minut probublávat, až omáčka hezky zhoustne a obalí maso. Asi dvě minuty před koncem vaření vsypte nadrobno nakrájenou bílou část jarních cibulek a na závěr zelenou část. Kromě rýže se ke kung-pau hodí také nudle.

PŘÍPRAVA:
NAD 30 MINUT

FRESH
www.prima-fresh.cz

www.marekkucera.com

Jedinečné zábavní centrum na Slapech

Indoor

- ▶ Týmová hra s 25 úkoly inspirovanými Boyardem
- ▶ Ubytování v plážových bungalovech
- ▶ Cateringové služby, samoobslužný bar s bohatou nabídkou nápojů a občerstvení
- ▶ Grilování na terase, posezení u táboráku
- ▶ Konferenční prostory ve vybavených oddělených prostorách

Outdoor

- ▶ FLEXI FUN - zábavné soutěže s mobilními překážkami
- ▶ WATER CUP - soutěž na vodě na speciálních plavidlech
- ▶ Šifrovačka - hledání pokladu na Slapském jezeře
- ▶ Gril party - grilování na katamaránech přímo na vodní hladině

Chotilsko 1, 262 03 Chotilsko
+420 777 000 927
slapy@tepfactor.cz

www.tepfactor.cz

Boyard

Zážitky

Soutěže

Ubytování

Cestování

E-shop

Soutěž o knížky na léto

Pošlete nám správně vyluštěnou křížovku a čtyři z vás mohou vyhrát jednu z poutavých knížek na léto, které se hodí na dovolenou nebo prostě na chvíle pohody. Čekají na vás „zapomenuté“ australské povídky, optimistický pohled na svět očima jedenáctileté holčičky, humorný román o přijetí sebe sama a příběh o hledání lásky uprostřed strachu těsně po skončení druhé světové války.

Svou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 14. června 2023.

Ivan Olbracht (1882–1952),
český spisovatel, novinář a překladatel:

Všichni něco hledáme. A dříve či později to nalezneme.
(Dokončení ve čtyřech tajenkách.)

POMŮČKA: ATALANTA, ATI, IKA, LAA, MMA	NÁZEV ŘECKÉHO PÍSMENE	OBYTEL SVĚTADÍLU	1. TAJENKA	SOUHLAS	?	HORSKÉ NEBEZPEČÍ	VOJENSKÝ ODVOD (ZASTAR.)	KÓD BÝVALÉHO RAKOUSKÉHO ŠILINKU	?	MIMOŘÁDNÁ ODMĚNA	AMERICKÝ HUDEBNÍK (PAUL)	SEŘADIT	?	ŘÍMSKY 2505	KOČKA (EXPR.)	ŠESTERČNÝ NEROST
ROSTLINA DOSNA					ČÁST VÍDNĚ				PR. SPRÁVA NEMOVITOSTÍ ZN. BARVIVA NA VAJČKA				OZNAČ. PRO SMÍŠENÁ BOJOVÁ UMĚNÍ			
ZAKLADATEL BULHARSKÉ DYNASTIE					NÁZEV LUXUSNÍCH HOTELŮ								STAV BEZ VÁLKY OKRUH			
CHMELOVÝ NÁPOJ					3. TAJENKA JAP. ALKOH. NÁPOJ											
PAŠOVANÉ ZBOŽÍ					ZKRATKA PRO SINUS MINULÉHO ROKU			OVINOVAT SOUČÁST ÉTER. OLEJŮ								
BÁJNÁ ŘECKÁ LOVKYNĚ									NA JINÉ MÍ- STO (SLOV.) ROSTLINA PCHÁČ					ZNAČKA CUKRO- VINEK	POUZE (V NÁŘEČÍ)	BUNĚČNÝ VÝRŮSTEK (BIOL.)
?	KORYŠ	KEŘ RUDODŘEV ŠPANĚLSKY ZLATO					BIBL. MOŘE- PLAVEC NEVYČER- PÁVAT				ROZKAZOVAT POHŘEBNÍ TRUHLA					
PRÍMĚ						VÝČNĚLEK SLOVENSKÁ ČÍSLOVKA				BÍLKOVINNÉ TOXINY VYLÍČIT						
OVŠEM (ZASTAR.)					JASNOVIDEC JAPONSKÁ POTAPEČKA								NÁDECH (KNIŽNĚ) DOPLNIT			
OKRASNÝ KAPR					MEZIN. KÓD ARUBY DOMÁCKY EDUARD			PROUD SMĚNĚČNÍ DLUŽNÍCI				2. TAJENKA VINNÝ KEŘ				
?	PRKENNÝ STROP (V NÁŘEČÍ)	HLÍNA VYZNAMĚ- NÁNÍ							PSACÍ POTŘEBA ŠPAN. EXKRÁLOVNA					SLUCHOVÉ ORGÁNY	PENĚŽNÍ POUKÁZKA	CHORVAT- SKÉ LETOVIŠKO
KATEGORIE						4. TAJENKA PATŘÍČÍ IVOVI										
TIBETSKÝ DUCHOVNÍ						JM. HEREČKY CHÝLKOVÉ SPOL. S RŮČ. OMEZENÝM					VENCA					
ČESKÁ POLITICKÁ STRANA					SEZVAT CESTOVNÍ DENÍK						NÁSTAVBA NAD HLAVNÍ ŘÍMSOU					
?	STARO- ŘÍMSKÁ BOHYNĚ ÚRODY	INFEKČNÍ BUŠIT														
VYNAKLÁ- DAT																
ZAHÁNĚTÍ ŽÍZEŇ					ITALSKÁ LET. SPOL. AMISŮV PŘÍTEL											
ZEĎ						TEN	HODNOTY	ROZPOČET (EKON.)								
?	KDOPAK	DOUŠEK			VZRUŠENÍ FILIPÍNSKÁ SOPKA											
DŘEVĚNÝ DECHOVÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ																
ROZČÍLENÁ (EXPR.)																
ZŘÍČENINA U PRAHY						NEW YORK TIMES (ZKR.)										

Knížky pro čtení na léto

Citát z minulého čísla: Proč jedete pryč? Abyste se mohli vrátit. Abyste viděli místo, ze kterého pocházíte, novými očima a v nových barvách. A lidé zde vás uvidí novými očima také.

Soutěž pro chytré hlavy

1 Ve kterém znamení je narozený herec Viktor Dvořák?

- A ve znamení Panny
- B ve znamení Vah
- C ve znamení Štíra

2 Na kterém zámku se odehrává začátek pohádky Princ a Večernice?

- A Buchlovice
- B Kačina
- C Ploskovice

3 Za kolik ČD Bodů získáte voucher na vstupenku do Muzea ČD?

- A za 100 ČD Bodů
- B za 150 ČD Bodů
- C za 200 ČD Bodů

4 Jaká polévka je součástí letošního letního menu ČD Restaurant?

- A pórková
- B rajčatová
- C chřestová

5 Jaký je první den platnosti oblíbené Jízdenky na léto?

- A 1. června
- B 15. června
- C 1. července

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?

Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Květnové soutěže

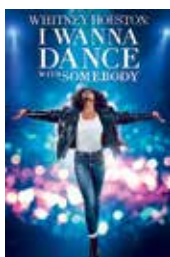
Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás?

Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o voucher na film s Whitney Houston

Jak se jmenuje syn Paris Hilton?

A Phoenix

Soutěž o plakáty Locomotif

Tajenka zní: A lidé zde vás uvidí novými očima také.

Soutěžít můžete na www.cdprovas.cz

Na webových stránkách vyplňte příslušný formulář a své odpovědi zadávejte do **14. června 2023**.

Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu. Tři výherce odměníme poukázkami do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč. Další tři z vás obdrží Skupinovou víkendovou jízdenku ČD (ve verzi pro celou Českou republiku) v hodnotě 899 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – střední průmyslovou školu
- 2 – Karlova Koruna
- 3 – 160 km/h
- 4 – 68
- 5 – na zpracování velryb

pont to go

Každý měsíc s námi můžete vyhrát poukázky PONT, Skupinovou víkendovou jízdenku ČD a další ceny.

Člověče, vyprav se

na výlet se Skupinovou
víkendovou jízdenkou

Až pro pět osob jen za

899 Kč*
po celé ČR

* Maximálně 2 osoby mohou být starší 15 let. Platí v sobotu nebo v neděli nebo ve státní svátek. Do vlaku s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Proč zůstat v domečku?
www.cd.cz/skupinovavikendova

České dráhy
Národní dopravec

ZMĚŇTE PRÁZDNINY NA

**Vícedenní Jízdenka na léto již od 695 Kč.*
Vyplňte si volno báglem zážitků po celé ČR.**

Platí od 1. 7. do 31. 8. 2023.

* Cena pro děti, studenty a seniory. Do vlaků s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/jizdenkanalet

České dráhy
Národní dopravce